

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

W. Andersson St. Pauls 34. 2. b.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

N:r 101—102 (676—77).

LÖRDAGEN DEN 23 DECEMBER 1899.

12:TE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:
IDUN ..... KR. 5:
IDUNS MODETIDN. MED PLAN-
SCHER OCH HANDARB. > 5:
IDUNS MODETID. UTAN PL. > 3:

UTGIFNINGSDAGAR:
HVARJE
ONSDAG OCH LÖRDAG.

REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:
FRITHIOF HELLBERG
TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3.

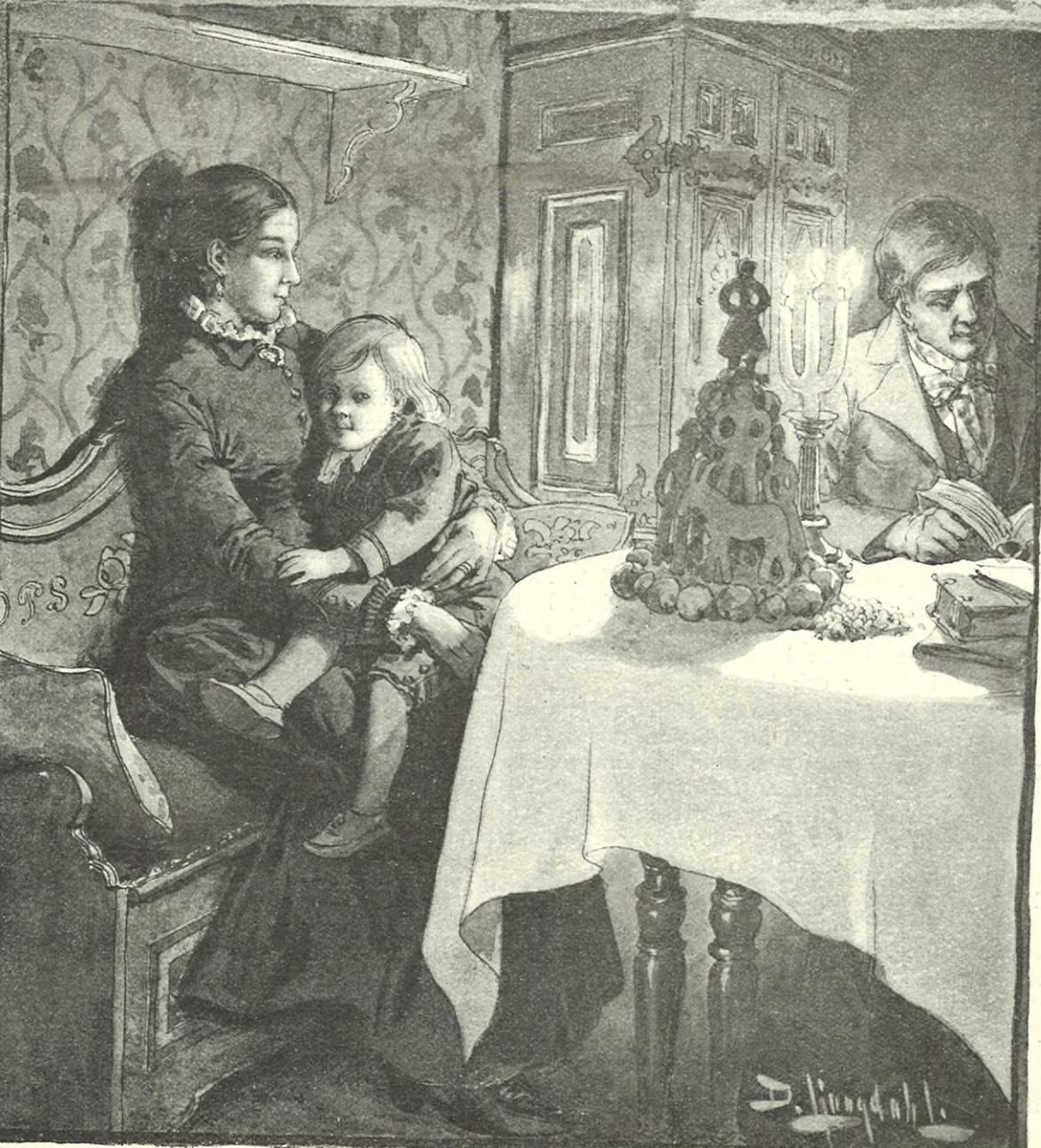
REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.

BYRÅ OCH EXPEDITION:
KLARA S. KYRROGATA 16, 1 TR.
ÖPPEN KL. 10—5.

ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46

KOMMISSIONÄRER
ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL-
DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR.

STOCKHOLM,
IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.

JULMINNEN

DIKT AF E. N. SÖDERBERG.

I STJÄRNKLAR morgon hör jag klinga
från templens torn en samfäld kör.
Det julens klockor är, som ringa,
och med sitt budskap de mig bringa
en hälsning, som mitt hjärta rör.

De mana fram från tider flydda
en hägkomst af den sälla frid,
jag kände i min barndoms hydda,
när jag dess enkla rum såg prydda
på fornärfdt vis i julens tid.

Jag ser det grenljuslysta bordet,
där, slutet i min moders famn,
i signad kväll jag lyss till ordet
om hur all världens hopp är vordet
det himlaborna barnets namn.

Och än mitt sinne kan förnimma
min barnligt glada fröjd, hvar gång
jag kyrkan ser i arla timma
bland rimfrostklädda björkar glimma
med vänligt bud om ottesång.

Än hör jag bjällror muntert sjunga
från islagd sjö, från skogens led,
än hör jag tempeltoner tunga
i hanegällets stillhet gunga
och sia helig sabbatsfred.

Än ser jag mig med undran träda
inunder kyrkohvalfvets rund
och i min barnahåg mig gläda,
då gamla sjunga med de späda:
»Var hälsad, sköna morgonstund!»

Och när från fästet blossen svunnit,
när dagen bräcker vinterblek
och ottefestens ljus förbrunnit,
hvad helgfrid än, när hem jag hunnit,
sig breder öfver glam och lek!

O barndomsro, du är förgången,
men än till dig mitt hjärta flyr,
af tränad drifvet att i sången
ett ögonblick dig hålla fången,
då lifvets oro kring mig gnyr.

Och helst när julens klockor ringa
en morgonväkt i samfäld kör,
jag minnets portar upp ser springa,
och röster ifrån förr mig bringa
en hälsning, som mitt hjärta rör...

JULLOF. SKISS AF ELIN TORGERSSON.

BELÖNAD MED 2:A PRIS I IDUNS LITTERÄRA TÄFLING.

DEN STORA STADEN SOF — om någonsin en stor stad sofer med mer än ett öga åt gången; ty försenade nattvandrare och enstaka droskor, som sluta det gamla dygnet, aflösas af tidiga arbetare och tunga lastvagnar, som börja det nya. Decembernattens mörker låg som en fäll öfver de breda gatorna. Det skockade sig omkring de gaslägor, som ännu brunno här och hvar, det hängde omkring de stora husen, klämde sig intill fönsterrutorna och stod tjockt och ogenomträngligt i porthvalf och gathörn. Förstädernas gränder fyllde det helt och hållet upp, man kunde icke komma undan det, det var, så att man kunde taga i det med handen. Det fanns öfverallt, hade krupit in i alla hål, alla vrår, alla kyffen, lagt sig öfver gatornas smuts, öfver de usla husen, öfver sophögar och trånga gårdar. Stjärnorna i skyn stodo icke till att se. Himmelen var mörk så väl som jorden. En sådan natt ha midvintern och kölden makten, världen kan icke ens kvida, mörkret har bundit alla röster. En sådan natt vaka ofta de, som ha sorg och äro i nöd, och början blir dubbelt tung, ångesten dubbelt stor.

Nu hände det sig så, att just denna natt fanns där i den stora staden en liten flicka, som icke kunde soffa af bara fröjd, en liten flicka, som hade fått jullof och skulle resa till sitt hem på landet nästa morgon. Hon låg länge tyst i sin lilla bädd och stirrade med stora ögon ut i mörkret, men till sist kunde hon icke stå ut längre, hon var tvungen att väcka den äldre system, som sof i samma rum; hon satte sig upp i bädden.

»Anna,» hviskade hon så genomträngande hon kunde, »vakna, Anna!»

Och när system rörde på sig, fortsatte hon: »Jag har legat så länge vaken, och jag är trött af att bara se på mörkret.»

»Vet du hvad klockan är?» frågade system.

»Nej, den slår ju orätt, och Kristin tog både stickor och ljus med sig ut i går kväll,

men jag skall försöka känna efter hvad den är, om jag sedan får komma till dig i din säng; här är så tråkigt.»

»Ja, det kan du väl få,» svarade Anna litet sömnigt.

Den lilla flickan kröp upp ur bädden och trefvade sig, skälfvande af köld i sin tunna nattdräkt fram till en stol, som stod vid väggen under den gamla gökklockan. Hon klättrade upp på ryggstödet och sträckte sig på tå för att med fingrarna nå urtaflan och känna efter, vid hvilka nummer de löfsagade visarne stodo. Detta sätt att känna efter hvad klockan var, hade barnen ofta användt under de mörka morgontimmarna.

»Den lilla visaren står nära 5 och den långa på 6, således är hon half fem,» underrättade Gerda från sin upphöjda plats på stolryggen.

»Det var tidigt,» sade Anna betänksamt, »och vi behöfva inte stiga upp förrän klockan 6, men vi kunna ju alltid prata under tiden. Vill du se efter, hurudant vädret är, eftersom du ändå är uppe.»

Lilla Gerda gick lydigt till fönstret, fast hon frös, så att hon hackade tänder. Hon lyfte på gardinen och ett rop af fröjd undslapp henne: »Anna, det snöar, åh det snöar!»

I ett ögonblick var system fullt vaken och satte sig upp.

»Snöar det, ack så roligt! Är det mycket tror du, Gerda?»

»Ja, rysligt mycket och så tätt, så tätt, riktigt hård snö, som ligger kvar.»

Så var det också. Morgonen hade kommit med förlossningen, mörkets makt var bruten och julens hvita snö hade börjat falla.

De båda barnen kröpo ned i Annas bädd och började göra upp sina planer för jullofvet. De hade nog tänkt ut mycket förut, men nu sedan snön kommit, fanns där ju så många flere möjligheter. De talade om julklapparna, som de köpt, om alla öfverraskningar, om källbackarne och skridskodammen och skrattade åt minnena från i fjol. Först voro de tysta och försiktiga, de vågade bara hviska, ty vägg om vägg med dem bodde en ung dam, lärarinna vid en af de stora flickskolorna i staden, och henne fingo de akta sig för att störa, men så småningom tog barnanaturen ut sin rätt, de glömde allt annat än sina hjärtans fröjd, och så stämde de med full hals upp den ena skolsången, för tillfället mycket litet passande, efter den andra och Anna trummade med små hårda händer takten på väggen.

»Upp genom luften, bort öfver hafven,» och »Vintern rasat ut bland våra fjällar» just som snön därute yrde som bäst. Men hvad gjorde väl det. Det var endast litet af deras öfverflödande lyckokänsla, som slapp ut genom barns vanliga säkerhetsventil, buller och bång.

Till sist föreslog Anna, att de skulle sjunga morgonpsalmen från skolan, men då de kommit så långt som midt i andra versen, kom Kristin in och gaf dem en allvarlig skrapa. »Kristin» var deras förestyre och hushållerska i staden och hade god respekt med sig. Nu var hon ordentligt ond.

»Det var ett förskräckligt väsen ni ha fört, barn. Hvad skall väl fröken Alm tänka, hon har vaknat, stackars människa, så säkert som att två och två blir fyra. Nu få ni gå in och be henne om ursäkt, innan ni gå.»

Ja, nog var fröken Alm vaken, men de båda små flickornas glädjebrott hade icke väckt henne, hon var vaken till och med

före lilla Gerda. Hon var öfveransträngd af det trägna arbetet under terminen och trött af sina många sorgsna tankar, därför kunde hon ej soffa. Hon var hemlös, stackars unga kvinna, fader- och moderlös och inackorderad hos frun, som ägde huset, där barnen bodde. Undervisningen var icke endast hennes födkrok, den var hennes älskade arbete, hon gladde sig öfver sina små elevs framsteg och sörjde öfver deras fel. De skulle blifva goda män och kvinnor, de fingo icke strandra på de många klipporna och skären, därför sträfvade hon dag ut, dag in, därför gaf hon sitt lifsmod, sina krafter till kropp och själ. På det sättet glömde hon sig själf och sitt litet melankoliska lynne, men hvarje gång skolan var slut, arbetet till ända och barnen borta, då sjönk hon ihop och blef liksom sittande och stirrade efter dem, som när det är höst och alla sommarens fåglar flyga.

Det var alltid en svår dag, den sista af hvarje termin, då de, efter några korta lektioner och förmaningar, alla kommo för att ta afsked. Under de långa vakna timmarna genomgick hon det alltsammans i sina tankar. Först kommo de stora flickorna; dem brydde hon sig icke så mycket om. Det fanns nog en och annan, som ännu var barnsligt blid och enkel, och för dem hade hon alltjämt en särskild vrå i sitt hjärta; men de flesta hade redan halkat henne ur händerna och voro unga damer, som nego med en knyck i knävecket och hade brända luggar och stora plymer på stora hattar, hvilka så godt den lilla skolspegeln medgaf placerades på elegant vis bakåt, litet på ena örat. De rusade förbi henne med en knapphändig hälsning, som om »fröken» varit en gammal skolbok, som man mycket väl kunde förbise, när man icke var midt i terminen och behöfde den.

Sedan kommo de små klasserna. Piltar med blanka små stöflar, trofasta ögon och hår som kort borst, och flickor med veka små fingrar, rosor på kinderna, leende och klarögda. Småfolket hade icke så brådtom. De stannade litet och talade om för henne, hvad de skulle göra under lofvet, och undrade hvad hon skulle taga sig till, och många gingo dröjande bort med sina mamor eller sköterskor. Sist kom en liten gosse med sin fina, vackra unga mamma, en komposition af siden och sammet, spetsar, plymer och pälsverk, koketta leenden och små affekterade skratt. Hon var helt älskvärd mot fröken Alm och sköt fram gossen.

»Seså, Erik, säg nu adjö och buga dig, som det anstår en blifvande löjtnant. Han skall bli officer den här gossen, ser fröken.»

Den lille gossen såg upp på sin fröken med ett ängsligt uttryck i sina ögon. Hon var hans bundsförvant och hvad skulle det nu bli af honom, när han blef ensam? Han hade en svår fiende att strida emot, den fula vanan att icke tala sanning, och det upptäckte fröken Alm, innan han varit i skolan många dagar. Första gången fick han straff, men då det ej alls hjälpte och det var tydligt, att han ej begrep, hur illa han gjorde, tog hon honom för sig själf och frågade, om han visste hvad sanning och lögn var.

Nej, det visste han inte. »Marie har sagt, att det är fult att narras, men hon gör det jämt själf,» upplyste han om sin sköterska. Fröken Alm talade då om för honom om sanningen, huru nära den står Gud och hans vilja, huru ren och blank den är, en spegel, som i människornas själar upp-

tager återskenet af det högsta ljuset; huru den gör dem fria och i stånd att gå sin väg rakt framåt i lifvet. Men lögnen, den var ful och svart, som giftiga djur, som smutsen på gatorna, mörkare än natten. Den band människan med snärjande garn, så att hon var tvungen att gå onda stigar.

Den lille gossen förstod endast delvis, som barn göra, men han förstod nog för att darrande försäkra, att han ville inte narras, han ville tala sanning, bara han kunde, och så slöto de ett förbund, att hon skulle hjälpa honom och påminna honom. Han stod som en tapper liten man, men segrarna voro icke mycket ärorika i början. Fröken Alm stod honom kärleksfullt och troget bi, och så småningom lärde han sig att gå med vissare steg, men nu var skolan slut och han skulle en lång tid vara hemma, där ingen brydde sig om, hvilket han gjorde, och där »Marie ofta narrades själf». Därför var hans lilla hjärta helt bekymradt, och därför såg han så ängslig ut.

Den unga kvinnan böjde sig ned. »Du skall vara en duktig gosse nu under lofvet, Erik, vill du inte försöka det?» sade hon och klappade den lene barnakinden.

»Jo,» hviskade han skyggt, och modern tog hastigt adjö, önskade god jul och frasade bort med sin lille son. I hennes samvete, ty alla människor ha ett samvete, hviskade en röst: »Vänd om och tala med henne om din gosse. Vet du, hvad hon gör för honom? Vet du, att hon arbetar på hvad du icke ens försöker, att han skall bli en god och ädel människa, en man, som du en gång skall bli stolt öfver att kalla din son. Öppna ditt hem, hon har intet. Gif henne med af din julfröjd, du kan ju ändå icke betala, att hon gifver sin andes bästa kraft åt ditt barn.»

Men den vackra frun hörde icke ens ljudet af rösten, hon brukade icke höra på det örat. Sidenet frasade, sammeten gnisslade sakta, hon strök öfver sin kind med den nya sälskinns muffen och log af välbehag öfver den mjuka beröringen och den egenomliga doften. De små blanklädersstöflarna traskade bredvid henne, men deras ägare teg envist. Hans barnsliga sinne var beklämdt. För hvarje steg han tog bort från skolan kände han sig mera ensam och till sist undslapp honom en snyftning. Modern stannade.

»Hvad för slag, pojke, gråter du? Ja, minsann tror jag inte han gråter, hvad nu, fryser du?»

»Nej men — men jag vill inte gå ifrån skolan.»

Modern skrattade med sina vackra röda läppar och sina hvita tänder. Hon skakade honom lekfullt vid armen.

»Men Erik då, se på mig! Du vill väl inte säga, att du är ledsen öfver att slippa den gamla dumma skolan. Nu kan du ju få leka hela dagen och gå ut med Marie och lilla Elsa och köpa julklappar — och tänk se'n allt vackert du får till jul, sablar och trummor, och se, Erik, se, där går en löjtnant. Så ståtlig han ser ut, så skall du också se ut, när du blir stor.»

Hon hälsade nådigt på den unge krigsmannen och gick vidare med gossen, som torkade sina tårar vid tanken på de många härligheterna.

Fröken Alm stod vid skolfönstret och såg efter dem. Och hon såg den lille Erik försvinna, så som hon sett alla de andra barnen troppa af till sina varma hem, där dörren slöts efter dem och hon stod ensam kvar ute i mörkret. Ängesten betog henne, läng-

tan efter hemmet, efter ett ställe i världen, där de väntade henne, dit hon hade rättighet att gå och få sin del af hvila och omvårdnad, men det fanns ingenstädes, — ingenstädes ett fäste.

Så låg hon timme efter timme och vände sina tunga tankar af och an. Hon hörde flickorna i rummet näst intill börja röra på sig; vakna, hon hörde deras ifriga prat och kväfda skratt, hon visste hvad deras allt högljuddare munterhet gällde och det blef henne ej lättare om hjärtat. Hon steg upp och letade sig fram till fönstret för att draga upp rullgardinen och om möjligt komma undan det tryckande mörkret eller få se en och annan stjärna, men det var förgäfvets, den svarta natten stod tätt upp efter rutorna. Hennes rum låg åt en bakgård, och icke ens snön, som fröjdade de båda barnen, tycktes vara i stånd att lysa upp där. Med en suck släppte hon ned gardinen igen, svepte nattdräkten tätare omkring sig och gick tillbaka till sin bädd. Där satte hon sig på sängkanten, strök eld på en sticka och tände ljuset. Nu såg hon åtminstone inte mörkret.

Hon hörde barnen därinne sjunga sina skolsånger. Rätt som det var stämde de upp den gamla morgonpsalmen, som hon hört så ofta under terminen: »Din klara sol går åter upp...» Klart och tvärsäkert sjöngo de, som efter beständig öfning. De väckte alla stridiga känslor till lif i hennes hjärta, vrede, förtviflan, bitterhet. Kunde de inte låta bli att sjunga så här dags? Hon fick ju ingen ro, ingen ro. Och så den psalmen, när det var så becksvalt natt — men så småningom gjorde deras säkerhet, den visshetens öfvertygande kraft, som låg i orden, intryck på hennes oroliga själ. Hoppet kom flygande med tonerna dit in. Det lade tillsammans sina vingar och satte sig till ro för att stanna; ödmjukheten smög sig efter och det började värma därinne. Hon satte händerna för ansiktet och grät så mycket hon orkade. Det lättade, de svåra tankarna gingo sin kos, och det blef stilla efter stormen. Hon fick släppa kraftvet på egen lycka, egen fröjd, men hon visste, hvar hon kunde gifva glädje, dit skulle hon gå.

När hon kommit så långt i sina funderingar, hörde hon trippande steg öfver svalen utanför, det knackade på hennes dörr, och som hon tydligt hört Kristins order, visste hon ganska väl, att det var de två små flickorna, som kommo för att göra afbön.

»Stig in!»

De öppnade försiktigt och stego in med de barnsliga ansiktena fulla af leenden, men då de fingo se den unga kvinnan sitta där med det vackra håret vårdslöst hängande, hela gestalten liksom böjd och med förgråtna ögon, blefvo de i hast helt allvar samma och stannade tveksamt. Hon försökte le genom sina tårar och låtsas om intet, men barn äro ibland icke så lätta att bedraga. De stodo tysta och förstämde och sågo deltagande på henne, tills den äldsta ändtligen erinrade sig, hvarför de kommit, och stammade något om, att de voro ledsna, att de kanske väckt henne, och att de skulle säga farväl nu, och så önskade de »god jul» och nego sedesamt. Fröken Alm önskade dem detsamma och satt och såg efter dem, där de gingo sin väg med steg, som icke ens åsynen af sorgen kunde göra tunga.

En half timme därefter rusade tåget med dem mot hemmet. Anna satt fördjupad i »Flickan med blå floret», Gerda låg på knä

på soffan midt emot och såg ut genom fönstret. Rätt som det var satte hon sig ned.

»Anna du — —»

»Ja.»

»Det var synd om fröken Alm. Hvarför grät hon, tror du?»

»Jag vet inte; hon var väl ledsen,» svarade Anna förströdt.

»Har hon inget hem, tror du?»

»Jag vet inte.»

»Ack jo, du vet visst, lägg bort boken ett ögonblick och svara mig.»

»Hvad är det du vill veta?»

»Jo,» sade lilla Gerda fundersamt, »jag undrar, om fröken Alm har något hem. Jag tror nästan, att hon måtte ha gråtit, för att hon inget har.»

»Ja, kanske det. Hon har inga föräldrar eller syskon, det vet jag, och då har hon förstås inget hem heller.»

»Men byrån, som hon har i sitt rum, är hennes och den vackra spegeln och sängen, det har Kristin sagt.»

»Ja,» sade Anna, »det kan väl hända, men tänk, hvad det ändå måtte vara tråkigt att inget annat ha af sitt eget hem än en byrå med spegel och den sängen, man sofver uti, och så att bo inackorderad till och med öfver jul. Jag önskar, vi hade tänkt på att gifva henne något. Vi kunde ha tagit det med oss in i morgse och bedt henne inte öppna det förrän i morgon kväll.»

»Men vi hade knappt något, som vi kunde gifva henne, kära Anna. Mammans julklapp, som vi ha sytt, kunde vi inte ha tagit, och till gossarne ha vi ju bara piskor och trum-peter.»

»Ja, det förstås, men de små skorna, som vi köpte till Signes docka, kunde vi ju lagt in till henne. De äro då så nätta, vet du. Dem kunde hon haft på sin byrå. Det var bra dumt, Gerda, att vi inte tänkte på det.»

»Ja, så dumt,» sade lilla Gerda, och de sågo på hvarandra helt nedslagna öfver sin tanklöshet.

På julafton, när de små skorna kommo fram och lilla Signe jublade af förtjusning, möttes de båda äldre systrarnas blickar alldeles ofrivilligt, och Anna anförtrodde sedan åt Gerda, att »det kändes så underligt i bröstet.»

»Ja,» sade den lilla system, »det var som om vi tagit skorna utan lof, det var förargligt, att vi inte gaf dem åt henne.»

»Ja, det var förargligt.» Men ingen af dem förstod, att detta var första gången som en »droppe af likars kval» föll i deras glädjebägare, och att det var smaken där-af, som gjorde, att det kändes »så underligt i bröstet», när de tänkte på henne, som intet annat ägde af hem än sin byrå och sin bädd, och som bodde inackorderad också öfver jul.

*En god, en frid- och
fröjdefull jul*

önskas alla våra läsare

af

IDUNS REDAKTION.

FRU ALFHILD AGRELL (»LOVISA PETTERKVIST») I SITT SKRIFRUM.

EFTER FÖR IDUN TAGEN FOTOGRAFI AF A. BLOMBERG.

TILL LOVISA PETTERKVISTS PORTRÄTT.

DET ÄR NÅGOT särskildt förknippadt med julen framför alla andra hälger. Den har ju sedan gammalt varit förbrödringens högtid, den gör människorna goda, glada, öppenhjärtiga, den rycker för några timmar förkonstlingens mask från våra ansikten och låter våra hjärtan klappa af den lyckokänsla, som leder sitt ursprung från julljusens skimmer och barnaskrattens klang inom hemmens väggar.

Julen är framför allt de muntra familjefesternas högtid, hvarvid det solida svenska skämtlynnat slår gäcken lös och då hvar och en plägar få en liten gadd stucken i sin Achilleshäl, utan att lynnena bli mindre rosenröda för det.

En representant, och en fullödig sådan, för just detta fria, breda skämtlynnat häruppe på »Heimskringlas panna» är Lovisa

Petterkvist, de svenska hemmens afhållna väninna och diktarinna. Det är således icke ett tillfälligt sammanträffande af tid och person, då Idun vid julens gryning träder öfver de svenska hemmens tröskel, med de sympatiska dragen af denna författarinna blickande fram ur sina spalter. Ty hon har sedan länge sin plats gifven inom de svenska familjerna, af hvilka medlemmar hon tecknat så träffande porträtt, och vid juletid hör hon mer än någonsin hemma i deras kretsar; där intar hon hedersplatsen i soffhörnet eller länstolen, hvarifrån hon berättar sina småstadshistorier eller stockholmsscener, berättar på sitt kärnfriska sätt, medan äpplena stekas i kakelugnen.

Tegnér säger någonstades att »det äkta löjet är en blixtrur själen, som gör den träffade dårskapen transparent.» Till dessa kvickhetens strålkastare hör måhända ej Lovisa Petterkvist; det är oförenligt med hennes enkla, borgerliga natur att sträfva så högt som till den gudaingifna kvickhe-

tens olymp, men där hon vistas inom hvardagsvärldens gränser, ser hennes öga skarpt och på samma gång kärleksfullt. Därför värmer och vederkvicker hennes löje på samma sätt som den sprakande björkvedsbrasan i en hemtreflig herregårdssal.

Säkert har den svenska läsvärlden beräknat, att bland årets litterära julflöden någon bok skulle bära Lovisa Petterkvists namn. Ingen har velat sätta full tro till, hvad hon meddelade i slutet af sina i Idun i somras publicerade europeiska resebref att »Lovisa Petterkvist nog ej skulle komma igen vidare.»

Men det förhåller sig emellertid så. När Lovisa Petterkvist jämte sin synnerligen goda väninna, fru Alfild Agrell, för ett par månader sedan återvände från sin årslånga vistelse i Schweitz, gjorde vi dem en visit och fingo då till vår öfverraskning se, att fru Lovisa ej snört upp sina kappsäckar, emedan hon ämnade fortsätta resan till Jockmock, bara hon hunnit hvila ut litet. Hon längtade så efter Ruffen.

Skrifva? Nej, det ämnade hon ingalunda. Hon hade sagt sitt sista ord. Därhemma väntade henne nu en mängd af husliga plikter, som hädanefter komme att fylla hennes lif. Ett pennans verk skulle hon dock ytterligare velat utföra, innan hon för alltid återginge till privatlivet däruppe i det svenska framtidslandet, och det vore en dramatisering af sina båda böcker.

Lovisa Petterkvist på scenen! Tänk er alla dessa roliga typer och situationer i rampljuset och framställda af goda artister! Fröken Rustan vore som klippt och skuren till fru Lovisas roll.

Skalden Tavaststjerna, för hvilken fru Lovisa en gång utvecklade sin idé, förklarade, att däri låg en hel guldgrufva förborgad.

Nu har fru Lovisa upprepade gånger sökt gifva dramatisk form åt skildringarne, men påstår att det ej lyckats henne, ehuru hon har att tillgå hjälp af Alfild Agrells eminenta sceniska skriftställaretalang. Men måhända skall det lyckas den senare, som på allvar ämnar upptaga sitt länge afbrutna dramatiska författareskap, att »sätta Lovisa i scen».

Medan nu den präktiga Norrlandsfrun i sin hemstad vid polcirkeln går att framlefvad lugna, lyckliga år vid Ruffens sida, sitter fru Agrell i Stockholm för att fullfölja den talangrika diktarverksamhet, hvars hittills varande hörnstenar äro skådespelen »Räddad», »Dömd» och »Ensam» samt de ypperliga berättelseserierna »Från land och stad», »På landsbygden» och »Under tallar och pinier».

Hon vill lämna den litteraturintresserade allmänheten ersättning för fru Lovisas avslutade författareskap genom att konstnärligt skildra det djupa och allvarliga i människornas färd; dock skulle vi mycket missa oss, om hon ej därvid kommer att låta något af fru Lovisas fjällfriska humor lysa igenom.

Man behöfver endast se henne småle för att finna, hur mycket hon har gemensamt med sin norrländska väninna.

Bästa beviset är det porträtt af diktarinna, som Idun meddelar i sitt dagsnummer och som är raka motsatsen till fotografens först tagna plåt, hvilken återgaf ett allvarligt och tankfullt kvinnoansikte, hvars bärarinna ej kunde vara någon annan än fru Agrell, hvaremot den här bildens slående likhet med Lovisa Petterkvist ej torde lämna någon i tvifvel om de båda diktarinornas andliga och lekamliga syskontycke.

STUREPLAN I JULETID.
STOCKHOLMSBILD AF TYCHO ÖDBERG.

Sådan har hon också velat framträda nu, då hon med Idun går att aflägga julbesök hos sina många vänner i de svenska hemmen när och fjärran.

ERNST HÖGMAN.

DET NYA ÅRHUNDRADETS BÄSTA GÅFVA till ungdomen i hemmen utgör ovillkorligen ett prenumerationskvitto på »Kamraten», illustrerad tidning för Sveriges ungdom, hvilken för hela år 1900 kostar endast 3 kr. Sedan ungdomstidningen Linnea nu i sitt senaste nummer tillkännagifvit, att den från och med detta år nödgas upphöra, står Kamraten, hvilken redan länge erkänts som Skandinaviens förnämsta ungdomsblad, redo att mottaga äfven Linneas forna läsare i sina kamratleder. Att genom en frisk fosterländsk kamratanda förena all Sveriges ungdom står nämligen främst på Kamratens program.

VID SEKLETS AFTON. AF EVA WIGSTRÖM (AVE).

DE BLIFVANDE personalierna vid seklets graf torde långt ifrån alla blifva till fördel för detta hädangångna barn af fader Kronos, fastän det i vissa fall ej varit sämre än sina aflidne syskon.

Att döma efter mycket, som redan är skrifvet om vårt sekel, kommer troligen dess ordningsnummer, det nittonde, att särskildt betonas i graftalen, såsom varande en af århundradets största förbrytelser, liksom man förr i världen samlade en ogift kvinnas fel i siffran: 25 år.

Det förefaller mig dock, som om vi, vid bedömandet af vårt sekel, mindre borde fästa oss vid dess ordningstal, än vid det faktum, att intet föregående sekel till sitt förfogande haft, icke allenast en oafbruten fred, utan därjämte ett formligt öfverflöd af upplysningsmedel, som just detta.

På grund häraf kunde vi ha rätt att kräfvat, att det vid sin lefnadsafton vore mera vördnadsvärdt, ja, det borde egentligen stå en strålände ljusglans kring dess dödsbädd, men i stället sänka sig mörka, tunga slagskuggor kring densamma.

Vi ha alla en viss benägenhet för att vända bort blicken från ett trist närvarande till det ljusa, som vi hoppas skall komma, och nu är det som om snart ingen längre gitte att närmare skärskåda orsakerna till sekelslutets många slagskuggor; man tyckes vänta allt af ett nytt sekel, vänta af detta, att det skall komma med solglans och lycka, utan all vår förskyllan eller värdighet. Men vi borde dock ej en enda minut glömma, att det nyfödda seklet kommer att få i arf, icke allenast sin föregångares många upplysningsmedel, utan äfven alla de orsaker, som vålla, att så mycket mörkt och ohyggligt samlat sig kring dess dödsbädd.

I stället för att med skygga blickar och tankar söka gömma sig för ett trist närvarande och krampaktigt gripa tag i en omotiverad tro att tiden, utan allt vårt åtgörande, skall bli ljus och glad, bara vi väl fått begravva nittonde seklet, borde hvarje svensk man och kvinna fråga sig själf, fråga allvarligt och angeläget: Hvad kan jag göra för att bidraga till, att det nya seklet verkligen måtte för oss uppgå med en löfresrik morgonrodnad?

Alla, alla kunna vi, hvar på sin plats, i någon mån »bygga på den värld, som

kommer»; det gäller blott, att vi ej stirra oss blinda på det stora sammansatta maskineri, som kallas stat, och antingen taga detta för ett underbart något, som med mystisk kraft skall omskapa mörker till ljus, eller också anse denna invecklade mekanism för den egentliga orsaken till »tidens ondska», mot hvilken den enskilda människan ingenting förmår uträtta.

Det gäller blott att individen ej söker utbreda sin verksamhet öfver ett större fält, än hans andliga synförmåga klart förmår uppfatta; det är af största vikt att koncentrera sitt arbete på ett eller ett par punkter i sänder, så att den nödiga energien ej får utbreda sig öfver allt för stora områden och bli, så att säga, uppspädd, förtunnad och snart nog förflyktigad i tomma, tanklösa talesätt.

Här finnas just nu en mängd uppgifter, som kräfva kraftigt ingripande från den enskilda människan samt från hemmen, men här skall dock först och främst påpekas den trängande nödvändigheten att vidtaga nödiga åtgärder för att, så mycket som möjligt, söka skydda barn och ungdom för den andliga smitta, som genom muntliga och skriftliga skildringar af last och brott spridas bland vårt folk.

En vaken och tänkande läsekrets har nog gifvit akt på, huru uppseendeväckande tilldragelser alstra härmningsbegär, och att hemska brott, s. k. »dramer» m. m. i den ohyggliga genren, smittat från sig, upprepats, först af äldre, sedan af ungdom och till och med af minderåriga, hvilka antingen ofta ha hört skildringarna af slika ohyggligheter eller också insupit smittan genom att läsa utförliga beskrifningar därom.

Det är ju sagdt, att hvarje folk får en sådan regering, som det förtjänar. Möjligen ligger det någon sanning i ett dylikt påstående; säkrare är dock, att ett folk får den litteratur, den dramatik och konst det förtjänar, det vill säga erhåller sådana andliga produkter, som motsvara den andliga ståndpunkt, på hvilket det stora flertalet af folket befinner sig. Osunda produktioner af antydta slag skulle säkerligen ej förmå skaffa sig ingång bland ett folk, utan att där förut fanns stor mottaglighet för smittoämnen.

Vi känna alla mer eller mindre noga till arten af den litteratur, ur hvilken mycket af sekelslutets skörd uppuxit, men vi böra väl tro, att detta utsäde gjordes i den föreställning, att ett hänsynslöst blottande af moraliskt elände skulle kraftigt befrämja ungdomens tillväxt i sedlighet. Man skulle lära dygd genom intim bekantskap med last, aktning för människolif af massmördare, ärlighet af stortjufvar och rättrådighet af förnäma svindlare.

Tankegången, så förvänd den än är, kan dock ej kallas ny, men de smittofrön, hvilka slumrat däri, ha nu visat sig äga en stark förmåga att slå rot i sekelslutets, för dem så väl beredda jordmån, hvadan det nu måste bli en verklig lifsfråga för hela vårt folk att skydda unga emottagliga själar för upprörande skildringar af laster och brott. Någon ny boklitteratur af antydta art torde vi väl ej nu ha att frukta, men den, som redan finnes, är ju lätt tillgänglig för hvem som vill göra bekantskap därmed. Dessutom hafva vi i vår dagspress en riktning, som utgör ett slags efterklangsrörelse och dramatik, hvilken är ägnad att tända vådeld i yngre och äldre, för last och brott disponerade sinnen, och vi veta

ju, att just sådana alster söka och finna sina hundratals läsare. Det beror dock helt och hållet på allmänheten själf, d. v. s. på en samverkan emellan individerna i hvarje familj, att få detta skadliga missgrepp rättadt.

Tidningspressen är ett mycket känsligt instrument och förmår lätt hvarje förändrad stämning bland allmänheten, ty lika visst, som både bok- och dagspress utöfva en god eller skadlig inverkan på allmänheten, inverkar dennas smakriktning på pressen, särdeles i en tid då all konkurens är uppdrifven till våldsamt feberhetta.

Hafva hemmen blott en gång fått blicken öppen nog för att kunna inse tillvaron af en dylik växelverkan, fatta de äfven det stora ansvar, som ligger på hvarje familjemedlem, och medlet att snabbt hejda osunda litterära utsväfningar finnes nära till hands.

Man kan dock göra mera för att hindra smittofröna att spridas och slå rot, än att blott stänga hemmet för all osund läsning. Ett verksamt medel att skydda barns och unga personers läströrda fantasi, är att själf aldrig, vare sig i det egna hemmet eller annorstädes, tala om något slag af dessa hemska tilldragelser, hvilka formligen hopa sig kring seklets solnedgång.

Hvar och en, som ej har någon plikt att taga befattning med denna ruttenhet, hvarje individ, som hvarken direkt eller indirekt kan gagna eller hjälpa de olyckliga, som närmast få lida genom ett eller annat af dessa många brott, har en oafvislig moralisk plikt att tala och taga till hjärtat den apostoliska varningen: låter sådana laster ibland eder icke ens nämnda vara. Genom att på detta sätt söka »tiga ihjäl» smittofröna, icke allenast skyddas vår närmaste omgivning från att i fantasien upptaga och bearbeta osunda och farliga ämnen; tystnaden gifver dessutom unga själar det starkaste intryck af, hur otillbörligt och simpelt det är att opåkaladt taga något slags befattning med människoförnedrande tilldragelser.

Af erfarenhet har jag lärt, att unga människor, hvilka på nämnda sätt fått ett intryck af otillbörligheten att välja allehanda styggelser till samtalsämne, aldrig ens känt sig frestade att läsa om slikt elände, och om någon sådan läsning händelsevis fallit dem i händerna, ha de med afsky kastat den ifrån sig. Och dock har detta ej skett af ren okunnighet om tillvaron af brott och last; något dylikt vore icke ens möjligt och ännu mindre gagneligt, men det är de intima skildringarne, de ohyggliga detaljerna, om hvilka dessa personer, äfven vid mognare ålder, afsky att taga kännedom. Detta bevarar dem också från den farliga oseden, eller rättare synden, att med ett enda ord lämna bidrag till samtal om sin brottsliga nästa, därvid, utom annat ondt, äfven så lätt förekommer, att sten lägges på börda samt att opinioner bildas, hvilka, kanske mindre sällan än man tror, utöfva inflytande på rättsskipningen.

När jag ser dessa storstilade rubriker och pompösa afdelningar i skildringar af ifrågavarande art, undrar jag alltid, om den stora allmänhet, som ord för ord slukar detta gift och sedan genom samtal, diskussioner och undersökningar efter motiv till den och den grymheten vidare sprider smittan, lefver i djup okunnighet om brottslingars ärelystnad.

Mycket af det ohyggliga, som förekommit

under de senaste åren, borde dock kunnat väcka en allmän uppmärksamhet på just detta faktum. Herostratos, som för att vinna ryktbarhet ej fann annan utväg än att tända eld på Artemistemplet i Efesos, har haft många själsförvanter äfven bland vårt folk, och det är ej så länge sedan vi sågo märkliga prof på, att en dylik fördärfelig lystnad efter att bli ryktbar äfven kan förekomma bland fantastiskt anlagda kvinnor.

Hvarje tjänsteman vid våra straffängelser känner nogsamnt till denna lystnad, som ej är ovanlig bland tjufvar, i synnerhet bland den grupp däraf, hvars tidigare bragder blifvit vidlyftigt beskrifna i tryck och hvars konterfej på samma väg blifvit bekant för allmänheten. Dessa — och äfven andra — beryktade brottslingar samla under strafftiden sin uppfinningsförmåga kring frågan, hvad de härnäst måste företaga sig för en ogärning, för att då ånyo kunna få äran att med trycksvärtans tillhjälp blifva presenterade för Sveriges befolkning, njuta af yrkesbröders afund samt väcka efterrapningslust hos de mindre försigkomne själsförvanterna.

Till och med dödsdömda fångar hysa en dylik äresjuka in i det sista, och jag har varit i tillfälle att ur första hand få höra, hurusom en af de senast afrättade brottslingarne gifvit sina gamla fängelsekamrater löftet, att de skulle »få heder» af honom på hans dödsdag, och jag vet också, att han väckte deras beundran genom sin raka hållning vid sin gång mot afrättsplatsen.

Ända in i senaste tid har det varit en trosdogm, att offentliga afrättningar skulle blifva »andra till skräck och varnagel», fast de i själfva verket voro ett slags förklädt folknöje, hvilket utöfvade en verkan rakt motsatt med den afsedda, och därför torde afrättningar komma att framdeles undandragas en nyfiken allmänhets åsyn samt genom en lämplig tystnad rörande detaljerna ändock säkerligen väcka en hälsosam skräck och fasa för brottet.

Det är långt ifrån sällsynt att höra hederliga mogna män och kvinnor röja en stor benägenhet för att »tänka sig in» i den eller den lagbrytarens eller själfmördarens kasus samt för sig söka klargöra, huru de, i liknande fall, skulle ha handlat. Det blir då företrädesvis kassaförskingrars och förfalskars så kallade »dumma drag», som framplockas och framläggas för uppmärksamma åhörare.

Man behöfver verkligen nu om stunder blott ögna igenom rubrikerna i dagspressen för att se hvilka slags brott, som i den hemska rikhaltiga listan äro de mest vanliga, och om man äfven måste medgifva, att andra starkt medverkande orsaker till bedrägerierna och andra oredligheter finnas, är det dock säkert nog, att det myckna och utförliga skrivandet och talandet om alla slags brott starkt bidrager till att de så ofta förekomma.

Det är ingalunda någon försakelse att iakttaga en absolut tystnad rörande alla dylika tilldragelser, tvärtom är det en ljufvlig fridfullhet att under sitt dagliga arbete veta sig vara befriad från att få själ och sinne upprörda af skildringar öfver ohyggligheter och olyckor, hvilka det ej står i vår förmåga att vare sig afböja eller lindra. Och hvad sällskapstonen angår, kan den blott vinna därpå, att hvarje ämne af antydta beskaffenhet därifrån bannlyses och lämnar rum för tankar och ord, hvilka äga förmåga att skapa en renare atmosfär i våra sällskapliga samkväm.

Så blott ännu ett ord till äldre personer, hvilka tro sig göra nog för att bevara unga själar från smittan af last och brott, genom att antingen sitta och hviska med hvarandra därom i barns eller unga personers närvaro, eller också under mer eller mindre klumpiga förevändningar sända ut de unga för att själf bättre kunna frossa af ohyggliga skildringar! Detta sätt, liksom det, att afbryta sådana samtal vid ett barns eller yngre personers oförmodade inträde, väcker icke allenast en osund nyfikenhet, utan föder tillika ett slags harmfult trots, att, till hvad pris som helst, komma underfund med hvad det är som de äldre söka dölja.

Det är endast den ärliga, nobla tystnaden, som förmår göra ett djupt och helsosamt intryck på såväl yngre som äldre personer.

Ingen i vår omgivning får hållas i tvivel om, att det är afskyn och fasan för last och brott, som förseglar våra läppar, fridlyser vårt hem och tillsluter det för de demoniska makter, som lura i hvarje onödigtvis framställd skildring af företeelser, hvilka hafva sitt utflöde ur mörkrets rike.

Måtte nu ingen af de många, som ögna igenom dessa rader, dikterade af sorg öfver ett sedeförfall, som står i så skärande motsats till allt det myckna som göres i afsikt att föra vårt folk uppåt och framåt i sedlig upplysning, söka ursäkta en otillbörlig talträngdhet eller skrifsjuka genom talesättet: »Hvad jag ej gör, det göres af en annan.» Ty då det gäller lifsfrågor, måste hvar och en först och främst själf gripa till räddningsmedlen och ej påskynda eller öka faran genom att vänta på, att grannen skall taga initiativet, utan må vi alla allvarligt behjarta den välkända uppmaningen: »Hör du något ondt, så säg det icke efter, ty tuga skadar dig intet!»

LILLE DANIELS TESTAMENTE. EN JULBERÄTTELSE AF SOFIE LINGE.

HÖSTVINDEN BLÄSTE genomträngande skarp, men lille Daniel hade ändå sprungit sig varm under sina lekar. Med blossande kinder kom han in till sin mor, som satt vid salsfönstret med sitt handarbete, och han lämnade fuktiga spår efter sig på de rena golfiltjorna.

»Daniel,» sade modern, och ämnade ge honom en liten förebräelse, för att han ej torkade af sina smutsiga skodon, innan han klev in, men fick se hvilken halft frågande, halft bedröfvad min han hade, och glömde att göra det.

»Hur är det fatt, gossen min?» frågade hon blott.

»Jo, mamma,» sade han och såg upp på henne med sina trovärdiga blå ögon, »portvaktens pojkar kalla mig för profeten — hvarför göra de det?»

»Troligtvis emedan det en gång funnits en profet, som hette Daniel,» sade hon och drog på munnen, ehuru hon på samma gång kände sig litet stucken öfver, att de redan funnit på ett öknamn åt hennes gosse.

»Men det är ingen skam att bli kallad profet,» tillade hon tröstande, »och det ska' du inte bry dig om.»

»Hvad är en profet för någonting, mamma?»

»En som kan förutsäga saker och ting, men det där är du ännu alltför liten att begripa.»

»Kommer jag att kunna förutsäga saker och ting, när jag blir stor, då?»

»Nej, min snälle gosse. I våra dagar gör man det ej. Men gå nu tillbaka till dina lekar,» tillade hon, litet besvärad öfver att ej kunna ge någon mera tillfredsställande förklaring. Och lille Daniel gick betänksam ut igen.

Det dröjde dock ej länge, innan han var tillbaka igen.

»Åh, hur du ser ut, Daniel, hvarför torkar du ej af dig, innan du kommer in?»

»Det glömde jag, mamma, men jag ska nu göra det.»

En ny fråga darrade synbarligen på hans läppar, och den kom också fram.

»Hvad är ett testamente för slag, mamma?»

»Hvem har talat om ett sådant?»

»Det har tvätterskans Olle, som jag leker med på gården.»

»Hvad har han då sagt?»

»Jo, att hans moster fått honom i testamente, när hans mamma blef död, och att hon därför inte kan bli af med honom.»

»Hvem har då sagt, att hon vill bli af med honom?»

»Det säger hon själf alla dar, och han får så litet mat och så mycket stryk, så.»

»Stackars pys,» sade Daniels mor medlidsamt. »Men kanske det ej är så farligt, som han själf tycker?»

»Olle säger aldrig några osanningar,» svarade Daniel med mycken själfkänsla å lekkamratens vägnar. »När han slog af örat på sin mosters kaffekopp härom dagen, så talade han genast om det för henne.»

»Nå, hvad fick han då?»

»Stryk,» sade Daniel lakoniskt.

»Det borde han inte ha fått.»

När Daniel hörde denna milda dom från moderns läppar, kröp han närmare intill henne, såg upp till henne med någonting fuktigt i blicken och började.

»Mamma lilla.»

»Ja, barnet mitt.»

»Jag har rivit sönder mina nya byxor här bak. Du sa', att jag inte skulle få klättra på järnstaket, men det har jag ändå gjort.»

»Daniel — så ledsamt!»

»Ja, men jag får ju inte stryk nu, när jag talar om det?»

Modern vände sig mot fönstret och låtsade, som om hon ville träda på sin synål, men gjorde det egentligen för att dölja, hur det ryckte i hennes munpor. »Du lilla diplomat,» mumlade hon.

»Jag får ju inte stryk, mamma?»

»Nej, det skall du slippa för denna gång, men i stället får du äta middag i barnkammaren, ty en gosse med sönderrifna byxor kan inte sitta vid bordet.»

»Kan han inte — gör det ondt då?»

»Inte så ondt, som om han först hade fått en risbastu.»

»Hm,» sade Daniel och såg fundersam ut.

»Men, mamma lilla, du sade inte hvad ett testamente är för något?»

»Jo, om du blefve mycket sjuk och tänkte att du skulle dö, liksom Olles mor, samt hade någonting du ville ge bort — till exempel din stora gunghäst — så skulle du skriva detta på en papperslapp, så att din mamma sedan visste, hur hon skulle göra. Förstår du hvad jag menar?»

Daniel stirrade ut genom fönstret på de grå molnen, som hängde därutanför, och var tyst en lång stund. Sedan sade han mycket bestämdt:

»Jo, jag vet nu. Olle var sin mammas gunghäst och den gaf hon åt mostern. Men jag vill inte dö, mamma,» tillade han ängsligt och såg spörjande in i moderns ögon.

En våldsam smärta genomträngde vid dessa ord moderns hjärta. Med en häftig rörelse drog hon gossen opp i sin famn och kysste hans varma kind.

»Nej,» sade hon och sväfvade litet på rösten,

»Gud skall nog låta mig behålla dig, min älsklings!» Men hon greps med detsamma af en äggande ångest — hvad var det för ett mörkt fantom hon själf hade frammanat? Dumheter! Lille Daniel satt ju varm och lifskraftig i hennes knä.

Fram mot aftonen blefvo rosorna på lille Daniels kinder ännu rödare och han beklagade sig öfver smärtor i hufvud och hals; följande dag var han allvarsamt sjuk.

Nu följde för Daniels mor en lång tid, under hvilken hon endast gick upp i ett enda intresse — det att vårda sin sjuke gosse. För ej så länge sedan hade hon suttit vid sin mans dödsbädd, och barnet var nu hennes allt på jorden. Om och om igen frågade hon sig, om det var en synd att afguda någon så, som hon honom, och hon darrade af fruktan för svaret. En viss grad af själfviskhet ligger det ju i hvarje jordisk kärlek, men dess skuggsida, ett lidande lika gränslöst, som kärleken är stor, borde vara ett utjämmande försörningsoffer.

Men snart visste hon dock, att så skulle ske — att allt var förlorat. Läkaren, hvilken på sista tiden infunnit sig flere gånger om dygnet, gaf ej längre något hopp. När lille Daniels ögon slötos för att aldrig mer se upp till henne, tyckte hon, att allt omkring henne insveptes i mörker, och vanmäktigt sjönk hon ner vid hans lilla bädd.

*

Hon vaknade åter till ett medvetet lif — nu så rungt, så tomt. Det låg framför henne som en ändlös öken, hvilken hon var ålagd att sträfvä igenom, halfkväfd af dammet, dignande under bördan — utan att en enda blomma blomstrade vid vägkanten. Men lifvet är lika obevligt som döden, och hon måste lefva det ut, hur förfärligt det än syntes för hennes trötta sinne.

*

Frosten hade satt fina isblommor på de låga fönstren i huset midt emot, där strykerskan bodde. Da-

niels mor satt och stirrade därpå, utan att ändå se det. En kall vind dref den tunna snön upp i luften, gaf den en sats omkring närmaste knut, där den föll ned i lä för blåsten och bildade en liten drifva i rännstenen, men tog på samma gång lille Olles mössa, hvilken, sedan den gjort några muntra volter efter gatan, äfven den snodde om hörnet. Olle hade just kommit ut genom inkörporten, dragande på en kälke, som i det dåliga föret tycktes vara ganska tung att knoga på, ty han tog i af alla krafter för att få den öfver den knaggliga stenvägningen. Den var också lastad med en rätt stor kläckorg, troligtvis en försenad tvätt, som han fått i uppdrag att föra till någon kund från sin moster, tvätterskan.

Men när nu vinden för iväg med hans hufvudbonad, stannade han ett ögonblick rådvill. Att lämna kälken på gatan var ju inte bra, men han kunde ej heller lämna sin mössa i sticket, och det skulle ej taga mera än ett par minuter att springa efter den. Han satte därför iväg det fortaste han kunde, utan att tänka på, att han därmed skulle ställa till någon förtret.

Nu bar det emellertid så illa till, att en bonde, som just körde hem ifrån torget, passerade förbi med sitt åkdon, hvilket stötte till kälken, så att korgen vältrade i rännstenen. Detta såg tvätterskan genom fönstret och kom utrusande genom porten i samma ögonblick, som Olle vände tillbaka omkring knuten med den förlupna mössan i handen.

Daniels mor, som nu fullkomligt vaknat upp ur sina grubberier, blef vittne till denna scen, och hennes första tanke utom det vanliga temat var:

»Nu får han stryk af sin moster, den lille stackaren,» och den andra: »Hur har jag så totalt kunnat glömma bort Daniels lekkamrat i dag på julaftonen.»

Någon skada var egentligen ej skedd med den omstjälpta korgen, ty kläderna lågo nästan orubbade kvar i densamma, och det behöfdes endast ett kraftigt tag af tvätterskan för att få den på sin plats igen, men det syntes, att hon var mycket förgrymmad och hon gaf ej Olle tid att förklara sig.

Hennes nästa kraftyttring gick därför ut öfver den stackars gossen, som häpen och olycklig stod bredvid och ej vågade att lyfta upp ögonen. Först grep hennes knotiga hand ett stadigt tag i hans af blåsten hoptofvade hår, på hvilket han ej ännu hunnit att sätta mössan, och han blef omruskad, så att hela hans bräckliga lekamen skälde; därefter brände en örfil på hans kind och därpå ännu en, som höll på att stjälpa honom öfver ända i rännstenen.

Hade Daniels mor själf fått slaget, skulle det ej upprört henne mera. Utan att ett ögonblick besinna sig, rusade hon ner för trappan och ut på gatan, tunnklädd som hon var. Där fick hon fatt i lille Olles frusna hand och stod som en retad lejoninna midt emot tvätterskan.

»Det är alltid synd att misshandla barn,» sade hon, »och i dag, på själfva julafton, borde han åtminstone slippa stryk.»

»Men han är en slyngel, som blifvit mig påtvingad; han gör alla möjliga knep, och nu har han också förstört min tvätt.»

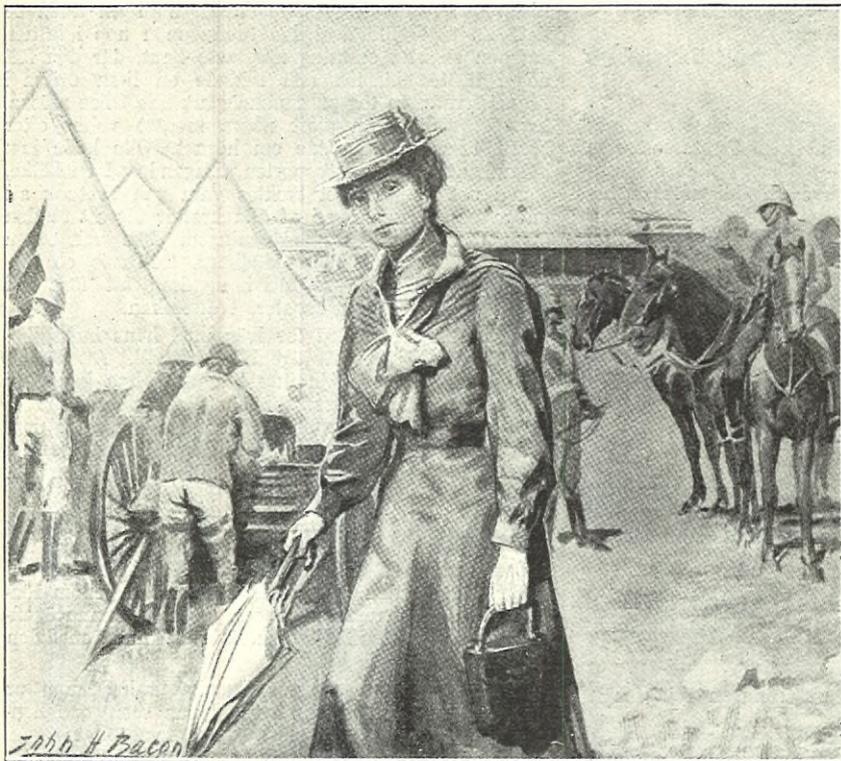
»Jag tror ej, att det är någon fara med tvätten. Se här är pengar till någon, som kan föra den dit den skall. Lille Olle inbjuder jag som gäst för aftonen.»

Så gick det till, att Olle ändå fick litet julglädje, och att Daniels mor ej fann julaftonen fullt så tung, som hon väntat, att den skulle bli. Någon gran hade hon ej, men lät tända lampor och ljus samt dukade själf ett julbord för sin lille gäst. Lille Daniels kläder passade Olle något så när, och den vackra gunghästen dansade under sin nye ryttare.

Medan alla dessa bestyr pågingo, glömde Daniels mor för några ögonblick sin sorg. Det var, som om hon med hans lilla lekkamrat fått igen en del af sin gosse och tyckte, att han fanns någonstädes i rummet, ehuru osynlig. Hon hade ej trott, att hon åter någon sin skulle kunna känna sig så glad och varm om hjärtat.

Olle sken af belåtenhet. Han såg på den goda frun, som han visste vara Daniels mamma, tyckte att han aldrig sett någon så vacker och så olik hans moster. Läckheterna, de många ljusen, de vackra kläderna, allt detta, som var nytt för honom, förtjuste honom, men bäst af allt var dock gunghästen. Den hade han en gång sett Daniel rida på och tyckte då, att ryttaren var den lyckigaste gosse i världen. Han lät handen smekande glida öfver hästens hals och fick då någonting i handen. Det var ett litet papper, som troligtvis suttit instucket någonstädes under remtyget. Hvad brydde han sig i dag om en sådan obetydlighet; han lät det falla till golvet.

Där låg det, när Daniels mor fick se det. Mera af ordningssinne än af annat skäl tog hon upp det och ämnade att kasta in det i brasan, men såg då att några stora bokstäfver voro ritade därpå. De voro nästan oläsliga. En mycket svag och öfverdåd hand hade fört pennan, men det var dock Daniels karaktäristiska bokstäfver.

EN KVINNLIG KRIGSKORRESPONDENT. DEN AF BOERNA TILLFÅNGATAGNA
LADY SARAH WILSON.

Innan hon ännu hunnit tyda, hvad som stod där, tryckte hon papperet till sina läppar och läste sedan:

Daniels tästament

jag ger gunghästen åt Olle och Olle åt mamma.

Hon blef så gripen af dessa enkla ord, att hennes huvud svindlade, och hon var nära att falla af stolen. Hvem hade ingifvit honom detta? Och hur underligt, att hans lilla testamente skulle falla i hennes händer just nu på julaftonen!

Hon erinrade sig de frågor, lille Daniel en dag gjorde henne på sitt barnsliga vis, och förstod, att det svar, hon då gaf hade inpräglats i hans minne. Under den därpå följande sjukdomen hade han haft papper och penna liggande på nattduksbordet, emedan han under mera plågfria stunder fördref tiden med att rita »gubbar», och vid ett sådant tillfälle hade han troligtvis skrivit sitt lilla testamente samt smugit det under betslet på hästen, som ibland stod invid sängen.

Älsklige, ömhjärtade lille Daniel! Visst tillhörde du änglaskaran.

Hon tvekade ej ett ögonblick om, hur hon skulle göra. Daniel hade önskat det och uttryckt denna önskan i sin sista vilja. Det lilla testamentet var för henne lika heligt och okränkbart, som om det varit uppsatt af en lagkunnig jurist och undertecknad af ojäfviga vittnen.

Olle hade, trött af alla de nya och ovana intrycken, glidit ned ifrån gunghästen och sof nu med huvudet mot meden. Hans lilla tårda ansikte såg mycket blekt ut mot den röda mattan, och de magra händerna slöto sig fast omkring en trumpet, som han erhållit i gifva.

Daniels mor stod länge och betraktade den sofvande gossen och tänkte på det ansvar hon iklädde sig genom att upptaga honom som eget barn. Hon trodde dock, att hon skulle kunna hålla af honom — om ej annat så för Daniels skull — ja, äfven för hans egen, ty hon hade aldrig hört annat än godt om honom.

Hon gick till fönstret och såg ut i vinterkvällen. Midt emot hos tvätterskan lyste det ännu; mostern väntade troligtvis på den lille.

Hon hade nästan glömt att taga henne med i beräkningen. Men sist i kväll hade hon ju hört henne säga, att gossen blifvit henne påtrugad, och behöfde således ej frukta för något motstånd från hennes sida. Det fordrades endast ett bestämdt samtycke och saken vore klar. Bäst vore det emellertid att få detta afgjort redan i afton, och sedan hon först flyttat den sofvande gossen upp på divanen, kastade hon en kappa öfver axlarna och gick att göra ett besök hos Olles moster.

SKANDINAVIENS ERKÄNDT FÖRNÄMSTA MODE-
BLAD ÄR IDUNS MODETIDNING, som för helt
år kostar endast 5 kr. för planschupplagan,
3 kr. för den vanliga upplagan. Prenu-
merera på prof för det nya året!

»ETT KÄRLEKS- VERK AF SVEN- SKA KVINNOR».

DESSA ORD återfinnas i afslutningen af den intressanta uppsats om prinsessan Anna af Wasa, hvilken inleder n:r 87 af Idun för innevarande år. Författaren, docenten E. Wrangel, tecknar där, såsom våra läsarinna torde erinra sig, nämnda prinsessas historia och säger däri till slut, att »Anna af Wasa var en af de svenska kvinnor, som mest gjort det svenska namnet heder bland främmande folk.»

Prinsessan Anna af Wasa ligger begravnen i Mariakyrkan i staden Thorn i Ostpreussen, och öfver henne är där rest ett stort och intressant monument, hvilket ock fanns beskrifvet och afbildadt i uppsatsen i fråga. Monumentet håller emellertid på att förfalla och torde vara dömdt till undergång, om det ej snart underkastas en välbehöflig restaurering. Doc. Wrangel har dock på ort och ställe inhämtat, att ringa eller ingen utsikt finnes att där nere kunna erhålla nödiga medel härtill. Det är därför han vändt sig till oss med en hemställan, huruvida ej vi genom ett upprop i Idun skulle vilja söka intressera våra läsarinna för detta »kärleksverk», som han med skal kallar det. Och detta göra vi härmed så mycket hellre, som vi med honom fullt instämma däri, att det skulle vara en heder för svenska kvinnor att hafva kunnat bidraga till återställandet af ett af de vackraste monument, som finnas öfver någon svensk kvinna — en kvinna, hvilken dessutom gjort det svenska namnet känt i främmande land och som hvilat i främmande jord.

Kostnaderna för en grundlig restaurering torde, enligt hvad vi

inhämtat, uppgå till två à tre tusen kronor. Som alltid då det gäller ett godt och ideelt mål, har

HENNES MAJ:T DROTTNING SOPHIA äfven visat sitt intresse för ifrågavarande sak, i det hon hos redaktionen tecknat ett bidrag af 200 kronor, och exemplet har följts af H. K. H. KRONPRINSESSAN VICTORIA, som, likaledes varmt intresserad, bidragit med 50 kronor.

Vi hoppas, att dessa höga föredömen skola mana många af våra ärade läsarinna till efterföljd. Att Iduns redaktion också kommer att lämna ett lämpligt bidrag, faller af sig själf. För öfrigt torde på grund af sakens beskaffenhet bidragen böra lämnas eller åtminstone insamlas uteslutande af kvinnor.

De minsta bidrag äro välkomna. Om någon önskar i stället för penningar lämna något värdeföremål till afyttring i och för den goda saken, mottaga vi äfven sådant och skola på bästa sätt realisera hvad vi i den vägen mottaga. För alla inlutna bidrag lämnas fullständig redovisning i Idun. Sedan den nödiga summan åstadkommit, kommer restaureringen omedelbart att omhändertagas af sakkunnig person och medlen öfverlämnas till några framstående personer i Thorn, som intressera sig för saken, och af hvilka vi hafva flere att välja på. Att vi noga skola öfvervaka, att medlen på lämpligaste sätt komma till därför afsedd användning, våga vi försäkra.

Julen och nyårshelgen böra gifva goda tillfällen för denna insamling.

Alla bidrag böra adresseras till IDUNS REDAKTION, STOCKHOLM, och syftet angifvas sålunda: TILL WASAPRINSESSANS MINNESVÅRD.

IDUNS REDAKTION.

HOS »DE ODÖDLIGA».

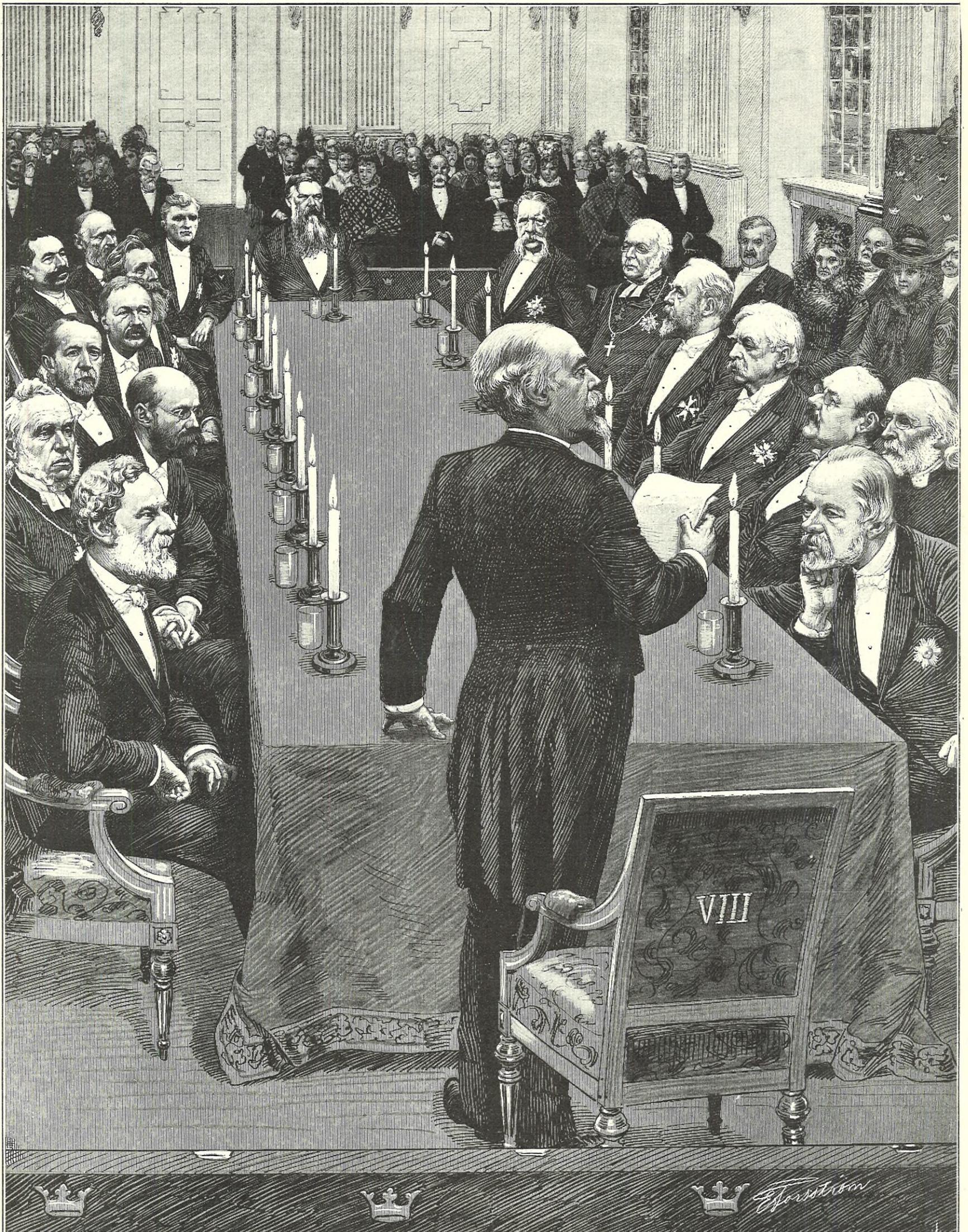
FÖR VÅRA ÄRADE läsarinna är det inte något nytt, om vi berätta, att Svenska akademien — Gustaf III:s ärorika institution till svenska språkets och skaldekunstens befrämjande — firar sin årligen återkommande högtidsdag den 20 december.

Men för många af dem — åtminstone de, som ej äro bosatta i hufvudstaden, torde det ej vara lika bekant, huru det till-

KATARINA NYA KYRKA.

EFTER G. HERMANSSONS MED 1:STA PRIS BELÖNADE FÖRSLAG.

EN HÖGTIDSDAG I SVENSKA AKADEMIEN.

TECKNING FÖR IDUN AF EDVARD FORSTRÖM.

går vid denna högtidsdags firande. — Som bekant äger den sollenna högtidligheten alltid rum å Stora börssalen, hvars aristokratiskt förnåma dekorativa utstyrelse i hvitt och guld så väl stämmer öfverens med den ton och hållning af seriös högtidsfest, som helt naturligt måste utmärka de aderton odödliges stora årssammankomst.

Väl en halftimme före klockan sju på aftonen börja täta skaror af den allmänhet, som lyckats i tid förskaffa sig inträdeskort till högtidsfesten, skynda upp för börshuset dubbla trappuppgångar, där Carl XII:s drabanter i höga björnskinnsmössor paradera i hvarje afsats. De två å trehundra platser i stora salen, som upplåtits åt dessa vanliga dödlige, äro snart besatta med en tätt packad publik, som sitter tåligen och nästan andaktsfullt väntande.

Hundratals elektriska glödlampor lysa innanför de antika kronornas ballonger af hoplänkade glasprismor och stråla från de förgyllda väggekandelabrarna och gjuta sitt svall af ljus öfver den med kronkläde draperade kungliga estraden längs midten af ena långväggen, öfver de kungliga förgyllda karmstolarne samt öfver det långa bordet där nedanför, i salens midt, som inom sin med kronkläde öfverdragna afskrankning väntar att få mottaga de aderton odödliges krets. Aderton förgyllda karmstolar, klädda med blekblå sammet, stå uppställda rundt om bordet, framför hvarje stol brinner ett ljus i silfverstake och bredvid hvarje stake står ett glas med sockervatten. De aderton ljusen brinna med högtidligt stilla lågor, och de aderton vattenglasen glänsa kristalliskt klara mot bordets mörkblå tunga täcke.

Högtidstimmen nalkas emellertid. Statsrådets medlemmar med fruar göra nu sin entré och taga plats närmast under den högbyggda kungliga estraden eller logen, i hvilken konungen strax därefter gör sitt inträde.

Konungen försummar nämligen aldrig, såvidt det är honom möjligt, att hedra akademiens högtidssammankomst med sin närvaro. Kronprinsen samt en eller flere af prinsarne äro äfven i regel närvarande och likaså prinsessan Ingeborg.

I samma ögonblick som konungen och hans söner — alla i stor uniform med ordensband och kraschaner — samt prinsessan — låt oss säga i rosa — göra sitt inträde, reser sig hela församlingen och hälsar vördnadsfullt de kungliga. Sedan dessa därefter ordnat sig på sina platser, fyllas logens öfriga platser af hofdamer och hofherrar, som garnera estradens barriär med lysande färger, silfver, guld och ordensband.

Ändtligen slås dörrarne i fonden af salens bortre kortvägg upp och de aderton skrida in i ett långt vördnadsbjudande tåg, med akademiens sekreterare, skalden C. D. af Wirsén i spetsen, och taga plats hvar och en vid sin stol. När de i kraschaner och vatttrade band skrudade, ofta nog hvithårige gamle, tåga in, resa sig konung och folk; de odödlige böja djupt sina hvita hjässor för skalden och vältalaren på tronen, samt intaga därpå med värdigt lugn sina platser kring bordet.

Akademiens direktör för året — i år riksantikvarien Hildebrand — öppnar nu sammankomsten med att föredraga högtidstallet, däri han i stora drag och i ett högstämmt språk lämnar en öfverblick af årets märkligare tilldragelser, särskildt inom den

andliga odlingens ramar, främst inom vårt eget land, men äfven i utlandet, i den mån de andliga strömningarne därute kommit att beröra äfven oss.

Till sist lämnar direktören åtskilliga meddelanden om akademiens arbete under det gångna året, särskildt dess ordboksarbete, om fondernas tillväxt och annat som rör institutionens arbete och förvaltning.

Om någon af akademiens ledamöter under året afgått med döden, erinrar direktören till sist i sitt tal äfven om denna svårersättliga och smärtsamma förlust.

Sekreteraren — som har sin plats markerad af den jättelika sammetsportföljen och den lika jättelika elfbensklubban, som ligga framför honom på bordet — akademiens ständige sekreterare tillkännager härefter, att akademien i ledigheten efter den nyss omnämnde aflidne till ledamot invalt den och den, hvilkens namn nu nämnes.

Den nyvalde hämtas nu af sekreteraren från ett angränsande rum och ledes vid handen fram inför konungen, för hvilken han djupt bugar sig. Därefter föres han tills vidare till en stol — förgylld äfven den, men klädd i rödt — något afsides från de aderton stora bord, men inom den för dem uppbyggda afskrankningen samt har att föredraga sitt första tal inför den vittra kretsen.

Detta börjar i regel med en försäkran om egen ringhet i jämförelse med den framstående föregångaren, öfver hvilken han härpå håller minnestalet.

Akademiens direktör eller också dess sekreterare svarar på talet med ett nytt sådant — på vers eller prosa — hvori den nyinvaldes litterära och möjligen äfven vetenskapliga förtjänster betonas, samt hälsar honom välkommen som en värdig efterträdare till den bortgångne ledamoten.

Och nu ändtligen ledes den nykomne odödlige af sekreteraren fram till sin akademiska fåtölj, där han hälsas med handtryckningar af sina vördnadsvärda grannar till höger och vänster.

Nu följer den del af högtidssammankomsten, som af den närvarande allmänheten alltid motses med spänd väntan och följes med andlöst intresse. Det är uppläsandet af namnen på de täflingskrifter, som under året inkommit till akademien, samt tillkännagifvandet, om någon eller några bland dem ansetts förtjänta af att tilldelas pris.

Det är nu rätt många år sedan det stora priset kunde utdelas, däremot lyckas årligen åtminstone någon ung talang eröfra det andra priset.

Är denne då — sedan han naturligtvis på förhand af akademiens sekreterare blifvit underrättad om sin lycka — personligen närvarande, blir han föremål för hundratals nyfikna blickar, då han efter tillkännagifvandet ledes in och får mottaga akademiens prispenning samt måste buga sig för konungen. Han är under återstoden af aftonen skoningslöst prisgifven åt de hundratals nyfikna blickarne, där han sitter ensam långt bort i ett hörn — men inom afskrankningen för de odödliges utvalda krets. Ofta nog är det en ung man, blek och en smula bortkommen inför alla dessa snillen och imponerande stormän, all denna kungliga höghet, prakt och glans.

Efter denna spännande episod följer till sist åter en utslutande högtidlig afdelning: — meddelandet om årets minnespenning, öfver hvilken den är slagen, beskrifningen af de bilder och emblem, som pryda

densamma samt de inskriptioner och deviser på latin, som löpa kring dess kanter. Den af de aderton, som fått i uppdrag att författa minnesteckningen öfver den, hvars minne ifrågavarande penning är afsedd att förhärliga, uppläser till sist större eller mindre delar af densamma.

Sällan hinner författaren föredraga sitt verk i dess helhet, ty Svenska akademiens högtidssammankomst bör i regel aldrig pågå mer än högst två timmar.

Vid niotiden alltså förkunnar ett nytt diskret slag af sekreterarens elfbensklubba mot bordets blekblå sammetstäck, att den högtidliga sammankomsten är upplöst.

Den kungliga familjen reser sig, och konungen tar med en nick farväl; hela salen reser sig, och där blir med ens böljande lif och rörelse, men oberörda af mängdens stim och sorl under dess äflan att så fort som möjligt hinna ut, skrida de odödlige i skydd mellan den kronklädesdraperade barriären i högtidligt tåg tillbaka in i vänningens inre fridlysta gemak.

LKT.

Å den i vårt dagsnummer af artisten Edvard Forsström utförda teckning från Svenska Akademiens högtidsdag å stora börssalen märkes vid öfre bordsändan akademiens direktör, riksantikvarien Hans Hildebrand. De öfriga ledamöterna äro, räknade från direktörens högra sida, följande: presidenten Hans Forssell, f. d. riksarkivarien fil. dr C. G. Malmström, professor K. F. Söderwall, f. d. kanslirådet N. F. Sander, professor E. H. W. Tegnér, riksarkivarien C. T. Odhner, fil. dr K. A. Melin, ärkebiskop A. N. Sundberg, f. d. statsrådet P. J. von Ehrenheim, akademiens ständige sekreterare, fil. dr C. D. af Wirsén (stående och föredragande vid bordsändan), professor G. H. J. Ljunggren, professor E. G. W. Rudin, professor C. R. Nyblom, professor A. E. Nordenskiöld, öfverbibliotekarien, greve C. Snoilsky, biskop C. H. Rundgren och f. d. statsrådet Gunnar Wennerberg.

MOT JULETID DET LIDER.

MOT JULETID det lider,
och i decemberspår
en sol går upp, som sprider
i hvarje hjärta vår.
En själens majdag spirar
ur drifvans hvita mull
och härligt jorden sirar
med glädjens blomster full.

Ur långa sömnen åter
nu vakna nissar små,
och se'n det muntert låter
med fnitter i hvar vrå.
Han tumlar om så ystert,
som en zefyr på äng,
och skrattar bort allt dystert,
den lilla nissedräng.

Likt hårda, kala gården
så ofta lifvet låg;
men nu bär hela världen
en brodd af gifmild håg.
Och röda »klappar» flockas
hos både rik och arm
och längta blott att plockas
som blom från tufvans barm.

Och högt i rymder kalla
det singlar nu på nytt,
och där hörs jubel skalla,
fast alla lärkor flytt.
När hvita änglavingen
sig sänker så till jord
och glömmar stjärningen,
då är det varmt i Nord...

Men närmre solen skri-
der, som gifver hjärte-
vår.
Blott värme än hon sprider,
och som i moln hon står.
Dock se, det börjar glimma
så grant vid barnaglam!
Och så i juletimma
går klara solen fram.

Se! Se, hur ljuft hon glänser!
Det är den kära gran
med strålmakt utan gränser
för mångens dystra ban.
Ej fanns ett bröst så fruset,
så högt vid hatets pol,
att det ej smalt för ljuset
från barnahimlens sol.

Var hälsadt, helga skimmer
från granens tända gren!
Jag i din glans förnimmer
all världen skön och ren.
Jag årens kyla glömmar
och minns ej tagg och tår.
Och hjärtat åter drömmer
i menlös barnavår...

HARALD JACOBSON.

EN KVINNLIG KOMPONIST.

VERKLIG BEGÅFNING bryter sig förr
eller senare väg; men där den ene
långsamt och osäkert trampar sig blodig på
framgångens svåreröfrade mark dansar en
annan förbi med gudasänd segerkrans på
hjässan.

Så — utan egentlig aning om den begåf-
ning hon satt inne med — vann Ellen San-
dels med ett slag, genom sin första kompo-
sition *Petit coeur*, framgångens dyrköp-
ta lager.

»Spela en *pas de quatre* för oss, mam-
ma,» bådo hennes båda döttrar vid en
barnbjudning.

Familjen hade då helt nyss, från det un-
dersköna Strand vid Stora Lee i Dalsland,
flyttat till egendomen Stora Böö, helt nära
Göteborg, hvarför det inte var underligt
det fru Sandels svarade: »Kära barn, den
dansen har jag knappast hört talas om,
ännu mindre sett — men vill ni dansa för
mig, skall jag försöka.»

Så skedde, och på rak arm, så att säga,
tillkom nu denna förtjusande, om verklig
ingifvelse vittnande komposition.

»Hvad är det för en nått bit du spelar,»
frågade kaptan Sandels sin fru. »Den bör
du teckna upp.»

Detta gjordes, och innan veckan gått till
ända spelade direktör Kublaus orkester på
Grand Hotel Haglund under stormande bi-
fall denna melodiska, graciösa *pas de quat-
re*, efter hvilken det nu dansas ej blott i
hela Skandinavien, utan i Petersburg och
Paris.

Ännu tveksam och osäker, knappast tro-
ende på framgångens möjlighet, gick Ellen
Sandels därefter till den kände musikern
och musikhandlaren Albert Lindstrand i

FRU ELLEN SANDELS VID PIANOT.

Göteborg med begäran att få spela sitt ny-
födda opus.

»Här springa de med sina kompositioner,
den ena fulare och omöjligare än den an-
dra — jag vill ingenting höra,» blef svaret.

Då den store musikkännaren — hvilket
Albert Lindstrand med rätta kan kallas —
fick veta, att *Petit coeur* redan var in-
strumenterad, slog han sig emellertid ner
för att lyssna, och när tonerna förklingat,
reste han sig upp och sade bugande: »Jag
gratulerar — så mycket beröm har jag inte
gifvit på trettio år.»

För konstnärnaturen är uppmuntran lika
nödvändig som själfva lifsluften, och under
inflytandet af det mod och den själf tillit
framgången gifver ha under den tidrymd af
två och ett halft år, som förgått sedan *Pe-
tit coeur* såg dagen, den ena kompositio-
nen följt den andra, tills Ellen Sandels —
»då populariteten torde vara den bästa vär-
demätaren, måhända för närvarande, inom
sin genre, kan sägas vara Sveriges lyck-
ligaste komponist.»

För den som hört hennes kompositioner
är detta lätt att förstå; ty huru vidt skil-
da de än äro, äro de lika melodiosa, med-
ryckande, eleganta och rytmiska. Till allt
detta — hvilket vanligen är det mesta som
brukar inläggas i dansmusik — ger Ellen
Sandels ännu ett plus, som verkar betagan-
de, nämligen tanken — undermeningen —
hvilken finnes i hvarje den minsta bit och
gör den till en fullständig målning eller be-
rättelse i toner.

Hur karaktäristisk är ej till exempel
Teknolog-Polka, där den unge flanören
från svärmisk kärlekslek förflyttas till
smedjan, där hammarslagen falla täta, me-
dan han visslar till arbetet, hvilket går »med
friska tag öfver lag,» — eller de båda val-
serna »den skälmaktigt vackra» *Jeu de
rose* och »den charmanta, medryckande»
Snöbollar med sin yrande lek af kring-
kastade rosor och kramsnö.

Fullt lika målande äro flere andra kom-
positioner, hvaraf må nämnas *Ombord å
Drott*, en hans majestät konungen tilläg-
nad gavott, under hvars smekande toner
man tycker sig se kungsskeppet med lyck-
liga, skämtande gäster ombord närma sig
Marstrand och, sedan salut gifvits, sakta
glida in i dess hamn — samt *Blåklock-
or*, sång utan ord, i hvilken somma-
rens saga ringes in under solskens och fjä-
rilslek.

Af såväl press som fackmän har Ellen
Sandels också erhållit hedersnamnet ka-
raktärskomponist. Förunderligt väl sluta
sig titelvignetterna på samtliga komposi-
tioner till hvad dessa ha att berätta.

Att Ellen Sandels dansat med passion, för-
står man bäst af klangen, rytmen och fär-
gen i hennes valser, hvilka, ehuru fullt ori-
ginella, hafva något af *Waldteufel* och
Strauss i sig. Med *Ninon*, som spelades
redan af utställningsorkestern i Stockholm
och är, om ej den vackraste, så den djupast
och lidelsefullast anlagda, täfla *Mälar-
drottningen* och *Loreley* om priset.
Utmärkande för dem alla är introduktio-
nens bredd och skönhet.

Ej mindre danslockande äro polkorna
Prenez Garde, *Gullvifvan*, *Molly
Polly*, *Fröken Backfisch* — tilläg-
nad Sveriges dansande ungdom — och
Flirt, en ny *pas de quatre*, i hvilken
musiken angifver all den grace, som oaf-
visligt tillhör denna dans.

Enastående torde väl vara, att ett frun-
timmer så som Ellen Sandels kunnat trä-
ffa karaktären, rytmen och schwungen i mi-
litärmusiken, hvarpå bästa beviset är att
hennes marsch *Gif akt* i bataljon
spelas vid nästan alla Sveriges regemen-
ten från Norrland till Skåne, och att från
ridhusen tacksägelse ingått för *Blå
Prinsen*, »den bästa kavallerimarsch att
rida efter, som kan finnas.»

Som sina förläggare räknar Ellen Sandels
Elkan & Schildknecht, Abraham Lundqvist
och Carl Gehrman i Stockholm.

En bidragande orsak till att hennes kom-
positioner nått också utlandets dans- och
konsertsalonger är att flere Sverige gäst-
ande orkesteranförare och komponister —
däribland den framstående Lorenzo Pupila,
som sagt sig skola spela hennes *Snö-
bollar* hvarje kväll i Berlin — själfva
instrumenterat och införlifvat dem med sin
repertoar.

I hemmen har hennes dansmusik också
gjort sig omtyckt genom sin lättspelhet.

I besittning af en sällsynt vacker röst,
drömde Ellen Karlström som ung flicka
om att ägna sitt lif åt konsten, hvaruti
hon på det lifligaste uppmuntrades af sin

Siden-Damast

90 öre till kr. 16: 45 pr meter

från mina fabriker

äfvensom svart, hvitt och kulört Henneberg-Siden från 65 öre till
kr. 16: 45 pr meter — slät, randig, rutig, fasonerad, damast m. m.
(cirka 240 olika kvalitéer och 2,000 olika färger, mönster m. m.).

Siden-Damast	fr. 90 öre-16,45	Bal-Siden	fr. 65 öre-16,45
Siden-Bastklädn. pr robe	kr. 12,30-58,80	Siden-Grenadin	90 öre- 8,65
Siden-Foulard, tryckt,	85 öre- 3,85	Siden-Bengalin	kr. 1,75- 8,35

pr mtr. **Siden-Armûres, Monopols, Cristalliques, Moire antique, Duchesse, Princesse, Moscovite, Marcellines**, siden till tåcken och flaggor m. m. porto- och tullfritt till hemmet. Profver och katalog omgående. — Dubbelt porto till Schweiz.

G. Hennebergs Siden-Fabrik, Zürich.
(K. & K. Hofleverantör.)

sånglärarinna fru Stenhammar — begåfning låg också i den gamla, adliga västgötsläkten, hvilken inom sig räknat såväl skalder som musici. Ellen Karlströms mor satte sig emellertid emot dotterns framtidsplaner, och när denna vid aderton års ålder förlofvade sig med löjtnant, sedermera kapten Axel Sandels vid Västgöta-Dals regemente, blef ej längre tal därom.

Andra plikter vidtogo nu, åt hvilka den unga hustrun och modern helt ägnade sig.

Såväl i Stockholm, där familjen först var bosatt, som i Düsseldorf, hvarest kapten Sandels hade ett gymnastikinstitut, var Ellen Sandels i tillfälle att höra mycken och god musik; men den tändande gnistan — som med ett uppenbarade hvad hon gömde inom sig — föll ej förr än i det landtliga hemmet på Böö i kretsen af hennes fyra, snart uppvuxna barn.

Att hon hos sin musikaliskt bildade man funnit ett fint förstående öra och hjärta, har säkerligen i ej ringa mån hjälpt henne till de framgångar hon vunnit.

Ståtligast ter sig nog hennes dansmusik för stor orkester, men helst hör man dock henne själf spela den i hemmet, som hon fyller med sitt glada, varma, impulsiva väsen och sitt goda lynne, hvilket — säger

en henne närstående kvinnlig vän — aldrig svikit, äfven i pröfningens dagar.

Att behöfva flytta från landet till staden — hvilket skett för barnens skull — var Ellen Sandels svårt, men — »jag älskar musik, sol, blommor och taflor, och detta allt har jag,» säger hon med en lycklig blick mot det inströmmande solljuset, de präktiga krukväxterna och de äkta düsseldorfarne, som pryda väggarne.

Inom ramen af detta harmoniska hem skola säkerligen hennes lifliga fantasi och geniala begåfning skapa ännu många värdefulla kompositioner till glädje för henne själf och andra.

WILMA LINDHÉ.

DETTA NUMMER AF IDUN

utgör ett profnummer på, huru vår tidning under nästa år kommer att te sig, sedan vi nu, på därom allmänt uttryckt önskan, beslutit att hädanefter sammanslå bägge veckonumren till ett, som på lördagen kommer våra prenumeranter tillhanda. Vi hoppas därmed att för dessa vinna åtskilliga afsevärda fördelar. Genom hvarje nummers större omfång bli vi i tillfälle att i både

text- och illustrationsväg göra det än mer innehållsrikt och omväxlande än hittills, så att vi tryggt torde våga påstå, att ingen illustrerad tidning i Skandinavien i dessa hänseenden och i förhållande till det billiga priset kan mäta sig med Idun. Genom den nya utgifningsformen kan äfven expeditionen blifva fullt tillfredställande ordnad, så att hvarje prenumerant regelbundet till söndagen erhåller sin Idun för veckan med dess underhållande och rika innehåll.

I ett annat afseende utgör detta nummer äfven ett prof. Utom den vanliga upplagan, hvilken som hittills kommer att kosta endast 5 kr. för hel årgång, utgifva vi nämligen till nästa år på mangas begäran en s. k. praktupplaga till kr. 7: 50 med alldeles samma innehåll och utstyrsel för öfrigt, men tryckt på ett bättre och tjockare papper — just samma pappersort, hvarpå detta nummer nu utsändts som prof. Den vanliga upplagan tryckes på samma papper som hittills.

Till sist vilja vi uppmana alla våra gamla eller nytillträdande prenumeranter att ju förr dess hellre, i god tid före nyåret, verkställa prenumerationen, på det tidningen från och med årets första nummer regelbundet må komma dem tillhanda. Där-

"Sekelminne."

MINIATURUPPLAGA af svenska almanackan,

emalj och silfver, 6 kr., förgylt 7 kr. Ett solidt och värdefullt minne från det nya seklets början hos Høijuvellerare K. ANDERSON, 1 Jakobstorg, Sthlm.

Sacave & Co rekommendera sina Spanska Viner Kommissionslager af Champagne, Bordeaux Bourgogne & Rhenska

Bröstkaramellen

rekommanderas. Ende tillverkare C. A. JANSSON, Ragvaldstrappor. A. Tel. 8718. Försäljningsbod: Högbergsgatan 27, Malmstorgsgatan 6. A. T. 1520. A. T. 11241.

Högstedt & Co

32 Regeringsgatan 32 — Stockholm — Specialitet: Bordeaux- & Bourgogne-viner Billiga priser.

HERM. MEETHS Stort lager af till Julpresenter lämpliga artiklar. Regeringsgatan 26, Droittninggatan 73 Storgatan 9, Munkbron 5, Götgatan 24. STOCKHOLM.

Schweizer-Siden är det bästa!

Begär provver på våra nyheter i svart, hvitt eller kulört från 55 öre till 15 kr. pr meter.

Specialitet: Nyaste sidentyger för sällskaps-, bal- och promenadoletter samt till blusar och foder.

De utvalda sidentygerna sändas till Sverige endast direkt till privatpersoner tull- och fraktfritt till hemmet.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz). Sidentygs-Export. (C)

REALSTUDENTSKA med goda betyg önskar ge privatlektioner af flickor eller gossar i elementarskolans 6 lägsta klasser. Pris 1,75. Svar till »Fil. stud», Idunss exp.

KRISTLIGA FOSTERFÖRÄLDRAR sökes för en liten flicka. Svar ombedes vänligen till »K. C. L.», p. r. Sköfde, föred. d. 31 dec. (1010)

I en barnlös familj

ber en fattig frisk 7-års flicka, af bildade föräldrar, blifva upptagen som eget barn. Svar till »Öfvergifven», p. r. Malmö.

Julklappar till småttingarna.

En portfölj med flätmatror af linne, en dockmöbel (att själfva förfärdiga), målböcker, syarbeten, små korgar med sticker m. m. m. kunna rekvireras från Kindergarten, Kommandörsgatan 25, Stockholm. Priskurant sändes! Endast till landsorten.

COLLIER

af äkta pärlor (skånska) vikt: 100 karat till salu hos LARS J. DAHLBERG, (1022) Kristianstad.

Träsnidarejärn.

Största sortiment. Illustrationer och prislista sändas på begäran gratis. P. AUG PAULSSON, Helsingborg.

Å BREDABLICK, bilaga: Sveriges Rikes Lag, är det ännu tid att prenumerera för innevarande kvartal. Postprenumerationspris kr. 1.20. — Bredablicks julnummer erhålles då 30 öre i frimärken insändes till Redaktionen af Bredablick, Stockholm. — OBS. Bredablicks julnummer tillhandahålles i hufvudstadens flesta tidningskontor och cigaraffärer mot 25 öre. (S. T. A. 67603)

En mångårig, upparbetad

handsk- och kortvaruaffär i förening med damfrisering i en af Norrlands större sjöstäder säljes till reell köpare. Bref med bifogadt porto besvaras om bref märkt »Mångårig affär», insändes under adress S. Gumæli annonsb., Sthlm. Klipp ur annonsen.

MORGONROCKAR, SIDENBLUSLIF, UNDERKJOLAR

billigast hos BRÖDERNA SVENSSON & Co., 16 Hamngatan 16. (b)

Fru Örn's Atelier

för Damtoiletten, 19 Tunnelg. Stockholm, rekommenderas i benägen åtanke. Välkänd elegant snitt till moderata priser. Finaste rekommendationer öfver hela landet. Förfrågningar besvaras omgående. 2

Julklapp!

Den som vill smycka sitt julbord med någon tysk julklapp blir reelt och fermt bejäntad i exportaffären. GEORG F. G. KLEFE, Lübeck.

Sparsamma husmödrar!

Köp, pröfva och döm, om icke Nanny Sandströms kokbok:

God husmanskost,

är en liten riktigt bra kokbok! Den nu utkomna nya upplagan är betydligt tillökt och förbättrad af en inom kokkonstens område högst erfaren och ansedd gammal husmoder; kokboken är därför äfven en synnerligen lämplig och billig present till edra tjänarinnor. Pris: häft. 1 kr., inb. 1,25. Till salu i alla boklädor och hos Adolf Johnsons förlag, Stockholm.

En första klassens Tapisseriaffär

med finfin kundkrets i en af södra Sveriges större sjöstäder, finnes att på förmånliga villkor få öfvertaga. Kurant lager. Affären är i bästa flor. Erforderligt kapital c:a 6000 kr. Svar till »Förmånlig affär», denna tidnings exp. (S. T. A. 4728)

FURU HILDA ARNESEN behandlar hårsjukdomar medelst massage. Behandlingen verkar välgörande på hufvudet och nervsystemet. Mottagning 10-2, 5-7. Tel. Östern. 2124. Strandvägen 13, 2 tr. ö. g.

SJUKGYMNAST,

34 år, mycket ansedd, med god ekonomi, söker en bildad förmögen dam som kompanjon för att i utlandet etablera institut. Svar med fullständiga upplysningar, ej anonymt, märkt »Lycklig framtid», Sv. Telegrambyråns Annonsafd., Sthlm, f. v. b.

C. E. Lagerström Stockholm Frejamagasinet Sybehörs- och Modeaffär. Specialitet: Garneringsartiklar till klädningar o. kappor.

TILL KONFIRMATION OCH MUSIK-UNDERVISNING mottagas flickor föred. 20 jan. 1900. Adr. S. J. o. D. Fryksenius, Magneskög. (995)

Depositionsräkning

Räntegodtgörelse 5 1/2 proc.

Aktiebolaget

Stockholms Diskontobank

Hufvudkontor: REGERINGSG. 1 Afdelningskontor: HÖTORGET 8.

Nestlé's Barnmjöl.

Bästa näringsmedel för barn.

30-årig framgång.

Säljes på alla apotek. Parti-försäljning Instruktionsapoteket Nordstjernan. Prof gratis från HECTOR & Co, Skeppsbron 18, Stockholm.

Undervisning i innesömnad.

Kurserna inställas från 15 dec. till 15 jan. KARIN EGNER, Nybrogatan 53, 4 tr.

Jul-(klapp)paket.

500 blandade utländska frimärken och 20 olika brefkort. Pris en krona. 400 bland. utländska märken 50 öre. Skandinaviska märken köpas. Begär prislista från Carl E. Janson, Jönköping. (G. 6115)

I byte eller till väfnad emottages stickylle, klädesylle och ull. Klädningstyger, mattor, många nyheter. Barn-, säng-, res-, vagns- och hästtältar. Tyger, särdeles lämpliga till skidkläder och skridsko-kläder. För Herrar sportsmän präktigt vadmal. 18 kg. fraktfritt.

HILDUR ANDERSONS A.-B:s

Riks Väfnadsafdelning. Allm. 163 9 A Oxtorgsgatan. 76 53*

Originellaste Fantasmöbel

i fornnordisk stil för glödbörning ell. målning. Pris omälad kr. 25, stoppning af soff. o. stolsitsarne ökar 10: 50. Målning i önskade kulörer verkställles. Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm. (Försäljn.-mag. 27 Beridarebang. 27, Sthlm.)

NISSENS världsberömda Bröstkarameller

Försäljes hos alla välsorterade Specerihandlande samt i parti hos A.-B. Nissens Manufacturing, STOCKHOLM.

Doftande Julklappar,

omtyckta för deras öfverträffadt friska och fina vällykt, äro de i gamla och nya världen såsom det bästa i sitt slag med högsta utmärkelsen prisbelönta F. Pauli's Parfumer och F. Pauli's Eau de Cologne. Modeparfumer för säsongen äro F. Pauli's »Riviera-Violetta», Lökaja och Häggdoft. (S. T. A. 67320)

Gurkor,

synnerligen delikata, af egen inläggning, hos Th. O. Björklunds Söner, Regeringsgatan 20.

vid kunna lämpligast användas de prounerationsblanketter, som medföljde n:r 99 och 100 af Idun.

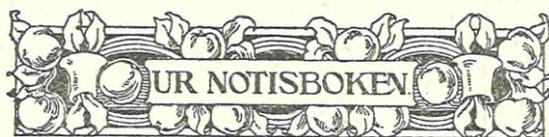
REDAKTIONEN.

VÅRA ILLUSTRATIONER.

KATARINA NYA KYRKA. Som bekant skall Katarina församling inom en snar framtid erhålla ett nytt tempel, ämnadt att byggas på Hvita bergens höjder. Vi meddela i dagsnumret en reproduktion af arkitekten G. Herrmannsons med första priset belönade ritning. Enligt densamma synes att kyrkan blir en s. k. centralkyrka i romansk stil, som otvivelaktigt kommer att pryda den plats, där hon skall resa sig.

EN KVINNIG KRIGSKORRESPONDENT. Lady Sarah Wilson, den enda kvinna i pressens tjänst som delar de manliga journalistkamraternas mödor på Syd-Afrikas slagfält, har nu enligt telegram från krigsskådeplatsen blifvit tillfångatagen af fienden och befinner sig i boernas våld. Den kända, unga damen, som står i det stora, engelska nyhetsbladet Daily Mails tjänst, har äfven med kvinnlig ömhjärtighet, så långt i hennes förmåga stått, räckt de sårade och sjuka sin hjälpsamma hand, och många äro de, som af den unga sjukvårdssystem fått njuta välsignelsen af en dryck vatten på slagfältet, innan ambulansen hunnit fram, ett med skicklig hand anlagd förband på ett blödande sår, ett tröstande ord i dödsminuten. På den bild Idun efter ett

engelskt original i dag meddelar, se vi den modiga unga kvinnan genom soldatläget skynda till sina mångsidiga plikter.

ELLEN KEY fyllde den 11 deennes 50 år. Fröken Key, som befann sig i Helsingfors, då hennes födelsedag inföll, var där föremål för varma hyllningar från finnarnes sida. Bland annat uppvaktades hon af ett antal damer, som fått i uppdrag att till henne öfverlämna ett exemplar af »Finland i nittonde seklet» som minne af hennes besök i »Privata föreläsningkursen». Boken var bunden i kalfskinn, efter anvisning af artisten Axel Gallén, med Finlands vapen enkelt inpressadt. På första sidans pergament hade hr Gallén vackert och i anslående färger utfört Ellen Key's »ex-libris» jämte dedikation.

Efter ett besök i Petersburg och efter att i Viborg ha föreläst om m:me Stael, återvände Ellen Key under loppet af föregående vecka till Helsingfors och hade där mottagit inbjudan till en samma dag af ett hundratal vänner och beundrare arrangerad kollation å öfre operakaféet.

Fröken Key blef där föremål för den varmaste hyllning och höll ett mästerligt, af poetisk inspiration buret tal, i hvilket hon innerligt tackade för all den sympati hon åtnjutit och de vackra

HYLIN & CoS

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR.

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HÉLIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med

GULDMEDALJ

Försäljes i våra butiker

8 Regeringsgatan - Vesterlånggatan 16. A. T. 64 69. A. T. 24 97.

samt hos alla finare parfymhandlare i riket.

ord hon hört. Hon hoppades, att det andliga bandet mellan dem, som i Sverige och här sträfvade för samma mål, alltid måtte förblifva starkt.

Under den varmaste stämning fortsattes festen, tills fröken Key bröt upp för att med aftontåget begifva sig till Hangö. Vid stationen hade samlats en stor mängd unga damer, som vackert smyckat fröken Keys plats i vagnen med blommor, och vid tågets afgång höjdes ett varmt lefve för den afresande gästen.

Fröken Keys porträtt återfinnes i Idun n:r 44 år 1891 samt n:r 11 år 1896.

Gode herrar och svenske män!

Konungens frontal vid sekelskiftet

Är föremål för pristävlingen i Malmö Tidningens nya gratisveckobilaga »Solglimten». Det gäller att gissa: Huru många ord kommer det frontal att innehålla, som af konungen eller hans ställföreträdare kommer att uttålas vid riksdagens högtidliga öppnande år 1900?

Detaljrade tävlingsregler meddelas i Malmö-Tidningen och »Solglimten» den 6, 23 och 30 dec. 1899 samt 5 jan. 1900. Redan nu meddelas b:tt att alla gissningsbref skola vara insända till Malmö-Tidningen före 15 januari 1900, och att villkoret är att få deltaga i tävlingen är att vara prenumerant på Malmö-Tidningen för 1/2 år, 1 år eller minst 1/2 år 1900. Vid prisutdelningen har - vid lika gissningar - den brötråde som prenumererat på längsta termin. Prenumerera därför på helt år! Det kostar blott 4 kr. för en stor daglig tidning, följd af en 16-sidig illustrerad, tidning varje vecka!

- 12 pris utdelas. De äro följande:
1sta priset: En Husqvarnacykel för herre eller dam, (värd 250 kr.).
2dra » Fri biljett, 2:dra klass, tur och retur, från Malmö till Paris (eller dess värde i mynt).
3dje » 20 kr. i guld.
4de » 10 kr. i guld.
5te » »Fram genom Polarhavet» af F. Nansen. 2 delar. Elegant inbunden.
6te » »Mälardrottningen». Planschverk i praktband.
7de » »Finska kriget» af C. O. Nordensvan. Med planscher. Elegant inbunden.
8de » »Svenska flottans bok». Elegant inb.
9de » »Ill. Kyrkohistoria». 2 delar. Elegant inbunden.
10de » 5 kr. i guld.
11te » Malmö-Tidningen fritt för 1900.
12te » do do

OBS! Sålunda: Skaffa er först ett af Malmö-Tidningens och Solglimten nummer 16, 23 eller 30 dec. för att läsa tävlingsreglerna. Prenumerera så för helst hela året 1900 och helst så tidigt som möjligt! Gissa, följ noga tävlingsreglerna och - vinn t pris! Lycka till.

Exp. af MALMÖ-TIDNINGEN och SOLGLIMTEN.

Passande Julklapp!

Välgjorda Knyppladynor
ed all sorts tillbehör för knyppling. Äfvensom handsydda trädknappar kunna erhållas från P. Alexanderson, Vadstena.

Lagermans Kraft-Skur-Pulver

ordas af läkare såsom ett i hygieniskt h sanitärt hänseende framstående reningemedel. Användes å Stockholms idemiskjukhus, å de flesta hotell och mejerier inom riket, i badinrättningar, skolor, saret och andra allmänna inrättningar mt på flere järnvägar och ångbåtar och ivarje kök där renlighet uppskattas Inom rktstädare och fabriker har det blifvit mycket omycket såsom varande särdeles förträff till handtvättning. Till salu hos alla vershandlare i riket. Ende tillverkare caft. Tvål-Fabriken, Jönköping.

Ny roman af Gustaf af Geijerstam Lyckliga människor.

Pris kr. 3.75.

När Geijerstam behärskar sin publik, är det på grund af denna viljans och öfvertygelsens makt, som ger åskådaren eller läsaren en fullkomlig underdånighetskänsla för - hvad man ville kalla - denne lärare af erfarenhet.

Hellen Lindgren. (I »Iduns» nyligen offentliggjorda essay öfver författaren.)

Det hvilat öfver hela skildringen en tilltalande jämnhet, en småleende välvilja mot småfolket, som skildrar ett godmodigt öfverseende med deras små svagheter och en okonstlad värme i teckningen af de osammansatta känslor, som finnas under ytan.

Scenen mellan den hederlige Karl Anton och den magnifike vaktmästaren efter libationen i Strömparterren är verkligen alldeles utomordentligt rolig. För öfrigt flödar hela boken af lika lustiga episoder, och framställningen uppbares från början till slut af den rikaste och saftigaste humor. N. W. T.

Det er noget i Geijerstams sidste Bok, som minder om Dickens... Aftenposten. C. & E. Gernandts Förlags-Aktiebolag.

Nu utkommet Valda Dikter af Daniel Fallström

2 delar.

Pris pr del kr. 3: 50, elegant inb. kr. 4: 50, inb. med guldsnitt 5 kr.

Såsom damernas skald pr preference har ju Daniel Fallström sedan länge intagit en obestridd och afundad hedersplat inom vår litterära värld

Stockholms-Tidningen.

Fallströms vackra dikter tala bäst för sig själfva, genom klar, poetisk blick, glödande känsla och formens smältande väljud.

Nerikes Allehanda,

Fallströms dikter äro alltid melodiska, stämningsfulla och eleganta. Svensk Lärartidning.

Fallström har den äkta borna lyrikerns gåfva att kondensera en dikt i en enda darrande rad, hvilken likt ett musikaliskt tremolo lefver kvar i våra minnen.

Prof. Osc. Levertin i Sv. Dagbl.

C. & E. Gernandts Förlags-Aktiebolag

Fru Sofia Larsson, Jönköping.

»ÖRTMIXTUR» för magsjukdom.

Har rönt exempelvis framgång. Flera tusen människor välsignas den. Rekommenderas af läkare och barnmorskor 6 fl. på en sats kostar 4: 40 pr sats. Sändes på järnväg mot efterkrav, på båtar endast då den är förut betald. Uppgif den sort, som önskas af de tre sorterna. Endast hel sats sändes.

N:r 1. Hellösande för kronisk förstoppning, magkatarr m. m.

N:r 2. Hallösande för magsyra, kolik, gallsten m. m.

N:r 3. Bindande för tarmkatarr, diarré m. m. - Jönköping i januari 1899. Rikstelefon.

Sofia Larsson, Östra Storgatan 63, Jönköping.

Nornans Familjymaskiner äro öfverträffade genom sin tysta, lätta gång samt vackra sömnad och utstyrsel. Nornans Symaskins-verkstad, Birger-Jarls-gatan 6, Stockholm.

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS BRAND- och DYRKFRIA FÖRVARINGSHVALF

(öppna alla söckendagar kl. 1/2 10-4)

Innehållande c:a 1,650 st. skåpäck. Årlig hyra för fack, beroende af storleken, 20, 25, 35, 50 kronor. Testamenten, Gåfvobref och dylika handlingar emottagas till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar

Utsökt sortiment af Möbelyger, Gardiner, Portiärer, Borddukar, Mattor - Reelt och billigast - Prover utlämnas till landsorten.

F. Uhnér & Co, Etablerad 1866 - 22 Fredsgatan 22.

Lars Monténs Neutrala Karntval till yllevätt och Oleintvål till linnetvätt användes lämpligast sålunda:

1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid yllevätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 å 38 grader.

Finns hos de flesta specierhandlare samt i mina butiker. Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897. N:r 19 Stora Nygatan - N:r 29 St Paulsgatan.

Lifförsäkringsbolaget Mutual Life

SOLIDT:

Försäkr. fond Kr. 869,000,000 Vinstfond » 165,000,000

POPULÄRT:

Nya försäkringar 1898 Kr. 480,000,000

VINSTGIFVANDE:

Ökning i vinstfonden 1898 Kr. 33,000,000

Mutual Lifes liffförsäkringsbref äro ytterst LIBERALA och lämpa sig utmärkt som säkerhet för borgenären.

Prospekt och årsberättelse på begäran.

HUFVUDKONTOR FÖR SVERIGE: STRÖMSBORG, STOCKHOLM. LARS A. ENEQUIST, VERKST. DIREKTÖR.

Sydsvenska Kredit-Aktie-Bolaget, Stockholm, Fredsgatan 24. (Fonder kr. 4,215,000)

Deposition ..... 5 % Kapitalräkning ..... 5 % Sparkasseräkning ..... 5 % Upp- & Afskrifning ..... 3 %

FÖRVARINGSFACK

uthyras af AKTIEBOLAGET STOCKHOLMS HANDELSBANK 8 Arsenalsgatan 8.

Aktiebolaget Sundsvalls Handelsbank, Gustaf Adol's Torg n:r 14,

godtgör å sparkasseräkning ..... 5 % Å hvarje bok kan lyftas intill kr. 1,000 månaden utan särskild uppsägning.

Bankaktiebolaget Stockholm-Öfre Norrland Drottninggatan 6.

Hushållräkning 5 %. Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Göteborgs KEX.

Putsmedlet Sol (Patent) rekommenderas.

Gahnelit
 för munnens, svalgets och hudens
 m. m. vård
 tillverkas under kontroll af Professor
 CARL SUNDBERG.
 Öfverfettad
Gahnelit-tvål.
 Ny, pillerad tvål,
 gör huden fin och mjuk

Redigerad af MATHIOLA.

**FÖRSLAG TILL MATORDNING
 FÖR VECKAN 24-30 DECEMBER.**

- Söndag** (ju'afton): Buljong med vindhöjlar; luftisk med smörsås; risgrönsgröt; mandelformar med sylt.
- Måndag** (juldagen): Ostronsoppa; vinkokt skinka med äppelmos; mörgpudding med brännande sås; hjärpar med sallat; glacekompott.
- Tisdag** (annandag jul): Guldsoppa; vauvent på ka'fbress; rådiursadel med vinbärselé; smö' tarta med sylt.
- Onsdag**: Kölsoppa med klimp; kallsken skinka med stufvade tomater och ris.
- Torsdag**: Ärtter med fisk; arma ridlire.
- Fredag**: Wienerschnitzel; lingonpäron med grädde.
- Lördag**: Ärtpuré; risgrönskorf; brynt i smör.

RECEPT:

Vindhöjlar: 1/2 liter mjölk, 213 gr. mjöl, smör som ett litet hönsägg och 4 hela ägg. Smör och mjöl fräses och spådes med den föut uppkokta mjölken. Får i kokla lände. Då smeten kallnat, iöras äggen, 2 i sänder. Smeten lägges i sprisen (med grof stjärna) och tryckes ut i ess eller ringar. G äddas i rask ugn.

Ostronsoppa: Till soppa för 12 personer kokas af 6 kg. oxkött 6 liter buljong, som skall stå så att fettat kan borttagas och buljongen afbällas k'ar från botensatsen. Darpå fräses 125 gr. färdigt smör med 4 raga le matskedlar h'et mjöl, och buljongen slås därtill. Under tiden har man tillagat 24 frikadeller och brutit upp 48 ostron, hvaraf skagget och safen uppkokas och silas till buljongen. Frikadellerna få nu ett uppkok i soppan, och under tiden vispas 4 äggulor med ett glas rhenvin och spådes efter hand med litet af den kokande buljongen, hvar efter detta under flitig röring bandas i soppan. Då denna därfter är färdig att koka upp, afly tes gryan, och i desamma iläggas ostronen, som ej ett ögonblick få koka, ty då blifva de sga. Serveras med i smör rostade hvelebröd skifvor.

Vinkokt skinka: En vacker, fin skinka, alldeles färsk, afsputas, så att den blir rund och vacker, ingiutes med en blandning af lika mycket salt och socker, litet p'ppar och ingefära efter smak; får ligva öfver natten. Påsättes i spad af två tredjedelar vin och en tredjedel vatten (eller ne a vin, om man så vill); vinet bör vara rhenvin och n'adeira (eller god marsall). Ski kan skall ligga trängt i kärlet o h locket i' smetas med d'g. S'al koka sakta i 4-5 timmar med tillräckligt spåd. Då skinkan är kokt, afstares svålen, och skinkan beläggas med lakpa'per eller linne som drag'er fettat åt sig. En ägghvita vispas med litet socker och senap

Brookes Soap,
 Skur-tvål,
 vida öfverfräddade pimpstenvål o h skurpuver för rengöring af med black, färg, salt, tjära, syra m. m. nedsmorda händer, alla s'a s kökskärl, knifvar, messingsluckor, rostiga kamier, fönster, speglar, oljemålade väggar, nedfäddade golf m. m.
 Lager hos
RUDOLF JEANSSON,
 Sunlight Tvålens kontor,
 Stadsgråden 14 A, Stockholm.
 Allm. Tel. 34 74.

och skinkan bstrykes därmed samt öfverströs med rifvebröd; insättes i ugnen att blifva bryn'; spådet silas och afredes till sås med tyffel eller champignoner däri.

Mörgpudding: Till 1/2 liter rifvebröd, som blötes i tillräckligt med gräddde, tagas 250 gr. finskuren och yäl rensad oxmjör, 100 gr. skalad och rifven sm'tandel och 30 gr. bit'er, 150 gr. socker, 4 skedblad smät mör med sitt salt, litet citronsal, 8-10 ägg och 300 gr. k'änlösa eller urk'nade russin. Allt detta omblandas väl, häll'es i smord och mjölad fo m och kokas eller gräddas i vatentbad i två timmar. Uppstjälpes o h ser veras med brännande sås, som ti lagas så: 250 gr. socker bl' t's i en kopp vatt'n och kokas i ka am'll'anna, ti ls det ser ljusbrunt ut, då däri slås 1/2 liter va ten och omröres väl Uppslås i silfverskål och får stå att svalna. Då den serve-as, slås däröfver ett par glas fin konjak, som antändes, just då puddingen skall serveras.

Guldsoppa: Buljong kokas stark, så att den får gulgul färg; skummas väl, så att den blir blank och klar - får ej fräses. Morötter och palsternackor kokas för sig, k'aras och utbugg's med härtill brukiga j'arn och iläggas, när soppan se veras.

Volauvent med kalfbress: Smördeg utkafas till en slants tjocklek, och urtagas två lika stora botnar efter storleken af det fat man vill använda. På en af dessa botnar uttages med mindre mått en botten, så att af den första kvarblifver en 5-6 cm. bred kant, hvilken bstrykes med ägula och fastsättes på den största botten. Båda bottenorna gräddas nu, och då de äro färdiga, lägges inom ringen på den större en stufning af kalfbress och champignoner; den mindre botten lägges ofvanpå som lock

Stufvade tomater: Mogna tomater skalas och läggas med några skedar rifvebröd i smör, hvari man få st 1-2 sönderskurra lökar; litet buljong påhäll'es, och tomaterna få stå på sakta e'd a't smäkoka, tills de kännas mjuka. Buljong påspådes, om behöfligt, men säsen måste vara knapp.

Skogs-Mjölk
 Aktiefabrik Tekniska Fabrikern
RODA KORSET
 STOCKHOLM

LÄKARERAD

ENHVAR af Iduns läsarinna öger att ä denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

Bekymrad ung mor. 1) Hufvudvärk kan ju bero på så många olika orsaker, att ni ej kan begära, att vi utan undersökning skola kunna gissa oss till, hvilken behandling i detta fall är lämplig. 2) Föj föreskrifterna för Orolig Finland 1) i nr 16. 24-årig rädlös. 1) Se svar till Orolig Finland 1) i nr 15. 2) Nej. 3) Helt säkert också utan nytta. 4) Den i hvarje fall lämpliga inre behandling är i regeln hufvudsaken. 4) och 5) Bero troligen på blodbrist eller dyl., hvarför 6) hänvisa er till Hilma N'g i nr 11. S'ri. 1) Tvätta hvarje kväll med ljumt (30 gr.) vatten och Lafveltvål och inemid hvarje morgon (utan föreväende tvättning) en salva af lika delar lanolin, ben'olister och rosenvatten. 2) Använd den i svaret till Orolig Finland 1) i nr 15 nämnda tinkturen. 3) Måste af-läsnas genom en liten, mycket lätt operation. 4) Se svar till Hil i nr 7. M. Pectoral's major. 2) Nej, därför kan in't annat göras än att försöka en sötkura (jämför svaret till 35 år gammal flicka 2) i nr 7. 2) Muskelbildning - hvad är det? A. B. C. 1) Då det ej är större, torde operation ei vara att till'ala. St-minstone för närv'arna. 2) Vi kunna ei svara med annat än ordet slagnos. I alla händelser tvötes det nu vara för häv't. 2) Operationer ä ei förlor och i de allra flesta fall måttal. 4) Nej, det bör hon ej röra. 5) Nej, de begagnas aldrig om nättarna.

Kongl. Hofleverantör
Winborgs
 Ättika Senap
Makrillpastej

Hilma R-stjärna. 1) Ja, det verkar lösende. 2) Möjlig är e' god del af edra symptom förorsakad af s. k. celluliter i bukväggen. I så fall måste ni ha massage för att bli bra. 8) Se svar till Sivan i nr 11. 4) Vi kunna ej utan undersökning yttra oss härom. Troligen har ni i alla händelser en aftektion af själva stämbanden (struphufvet), och dessa kommer man ej åt att behandla med vanliga svalgpenslingar. 5) Ja. 6) Se 4).
 Carola. Nej.
 Ung flicka i Norrland. Jo, allt detta är ju vanliga symptom af s. k. cerebral neurasthenie. Ni kan nog ha någon nytta af den gifva anvisningen, men önskligast vore naturligtvis, att ni kunde komma under behandling ett par månader hos lämplig läkare (nervläkare) och icke i hemmet.
 Kajsa. Ni gör helt säkert oklokt i att på detta sätt söka behandla er själf. Sannolikt behöfver ni behandling (möjlig med s. k. inre massage) hos läkare, helst specialist.
 Dr — d.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinna öger att ä denna afdelning framställa förfrågningar rörande husligt eller andra angelägenheter till besvarande af läkretsen. Äro frågorna af den art, att de rätteligen hör hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

Nr 1467. Finnes det i Stockholm någon målarskola eller artist, som lämnar undervisning i teckning och målning och hvad är priset?
 Svea.

Nr 1468. Har »Zero» Göteborg, afhämtat ett bref på Viktoria postkontor afsändt af undertecknad i slutet af april månad?
 A. W.

Nr 1469. Hvad göra för mina naglar, som jämt spricka, trots det jag håller dem korta och filar dem hvarje dag? Kan orsaken vara nervositet eller svaghet? frågar
 Misse.

Nr 1470. Min femtonåriga dotter är mycket besvärad af finnar, hvilka, isynnerhet då hon är varm framträda på näsa och kinder. Vill någon gifva anvisning på något proveradt medel.
 Madra.

Nr 1471. Hvad kan en bra våning på tre ä fyra rum (med tambur) vid treflig gata kosta i Karl'skrona? Är den vanliga uppsägningstiden därstädes sex eller tre månader.
 Britten.

Nr 1472. Vill någon godhetsfullt ge mig beskrifning på finnar, hvilka, isynnerhet då hon är varm framträda på näsa och kinder. Vill någon gifva anvisning på något proveradt medel?
 Sjöjungfrun.

Nr 1473. Vore tacksam, om någon ville upprätta adress ä någon ä Kolahälfen eller i närheten af Aralsjön i Ryssland bosatt person, som kunde vara villig att utträtta ett obetydligt uppdrag.
 Alma.

Nr 1474. Vill någon upplysa mig om, hvem som är författaren till en vers, hvari förekommer följande strof:
 »Sörj icke den sommar ej kom.
 Den ros, som aldrig fick gröas etc.
 Ung finska.

Nr 1475. En ung flicka, som har en ofantlig lust att sjunga, frågar om någon ville för henne ontala någon musikförening, där hon kunde blifva antagen som medlem?
 Siskan.

Använd alltid
Aseptol
 som i praktiken är verk-sammast af antiseptica för munnens och hudens vård.
 Utmärkt för sårbehandling.
 1/2 liter 1 kr., småflaskor 50 öre

Nr 1476. Undertecknad bor på landet, men ämnar med sin familj flytta till stad och har darvid tänkt på Norrköping eller Karlskrona. Ville nu bedja någon, som känner till båda dessa städer, säga mig, hvilken af dem, som är trelligast och hälsosammast!
 Britten.

Nr 1477. Hvem är författaren till en bok med t.teln: »Från Morfars och Mormors t.d.», och i hvilken bokhandel skulle den kunna erhållas?
 Ung finska.

Nr 1478. Undertecknad har halt mycket vackert guldblondt hår, och ehuru hon ej är äldre än 21 år, har det redan betydligt mörknat. Huru finna ett oskadligt medel för att få det att åter blifva ljusare?
 Tanja.

Nr 1479. Vill någon Stockholmsbo upplysa om, huru lång tid som erfordras för att genomgå en kurs i frisering och champonering, hvad den kostar och hvem man skall vända sig till?
 Wera.

Nr 1480. Kan någon upplysa mig om, hvarför min medvurst och s. k. potatismedvurst alltid blir hård efter en tid? Den smakar härsken också.
 Syrsan.

Nr 1481. Vill någon säga, hvad en äldre aktningvärd fru har att iakttaga, om en yngre dam, visserligen tillhörande societeten, men med ovanligt lösa grundsatser, utsprider ärekränkande och o-ansliga rykten om henne? Skandal vill hon undvika, men den unga damen unnar hon en välbehöflig näst.
 Kyrkobesökare.

Nr 1482. Skulle någon vilja lämna mig upplysning om, hur man går tillväga vid gobelinsmålning? Som jag i detta slags målning är fullständigt okunnig, vore jag särdeles tacksam för noggrann beskrifning.
 Freja.

Nr 1483. En familjefader, som önskar sända tvänne unga döttrar till London för studier, frågar om någon skulle kunna gifva anvisning på lämpligt pensionat eller god familj därstädes, som kan lämna god inackordering till måttligt pris och där någon familjemedlem har tid och lust att ibland vara de unga flickorna följaktiga utom hus.
 Paul.

Nr 1484. Skulle någon godhetsfullt vilja säga en ung flicka, som ämnar sig till Sydtykland och då ämnar stanna ett par dagar i Berlin, namnet på ett hyggligt, ej för dyrbart hotell (ej pensionat), där hon kunde taga in utan fara att bli öfverhöfvan uppskörtad. Priset ungefär per dygn?
 Ung flicka.

Elegant Julpresent!
 är ett Svart Sidentyg!
 Svarta Merveilleux, 15 Qual.
 Svarta Satin Luxur.
 Svarta Peau du Soie.
 Svarta Gros de Naples.
 Dessutom stort urval af de förnämsta Franska och Italienska hus i Fantastiden.
 Elegant urval af Couleurita Siden för B-uor och Robes!
F. V. CAMPANIUS,
 43 Vesterlånggatan 43.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinna uppmanas tilligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves alltid tydligt nummer ä den fråga de gälla. Ät de tv af våra läsarinna, som under årets löp tillfyllstgörande svarat det största antal frågor, komma vi som en uppmuntran att vid dess slut utdela tre pris, hvardera be-täende af 25 kronor. Förden skull hör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

Nr 1231. Vänd er till klubbens sekreterare, doktorinnan C. Raphael, Nybrogatan 38, eller till dess kassa-förvaltare, fröken Charlotte Nyqvist, Linnégatan 16.
 Esbe.

Nr 1234. Eftersom ni ber om »de noggrannaste upplysningar», vill jag tillägga något, oaktadt »Olgas» svar i nr 88 är fullt korrekt. Huruvida ni lyckas vinna inträde, är ock beroende på huru gammal ni är; den för elev föreskrifna åldern är minst 12. högst 20 år; dock må dne, som önskar undervisning i orgel, sång eller komposition vinna inträde vid högst 25 års ålder. Läroämnen äro fördelade på 7 grupper, omfattande hvar och en något af hufvudämnen: orgel, sång, stråkinstrument, blåsinstrument, piano, harpa, komposition (kontrapunkt, formlära). O'liga'oriska bi'ännen till alla grupperna äro: harmoni-lära, k'orsång musikens historia samt op'anspelning, hvarjämte undervisning i orgelns stämning och sköt el deklamation, italienska språket samt instrumentation för militärorkester medde-as inom de grupper till dessa ämnen hörä. Äfven i akustikens grunder och i pianostämning meddelas undervisning ä't elever,

BARNÄNGENS
 antiseptiska
Vademecum.
 Nutidens yppersta
 toaletmedel.
 Oskadligt. Välmakande. Äger största antiseptiska värde. Är mångsidigast gagnligt. Bilr i längden billigast.

som det önska. Se för öfrigt svaret i nr 88. Inträdesökande skola anmäla sig personligen. Musikkon-ervatoriets direktör, herr Albert Rubenson, Stalgatan nr 2 ä Blasieholmens, lämnar alla upplysningar, äfven skriftligen. Vårterminen börjar den 15 januari, och undervisningen fortgår till 31 maj; höstterminen är från 1 sept. till och med den 15 december.
 Esbe.

Nr 1288. Lär er massagebehandling. Männe icke denna sysselsättning vore nyttig för er?
 Mina Iloinen.

Nr 1291. »Ett löjtslo» finnes i Gustaf Fredrikssons bok Dramatiska småsaker utgifven af Alb. Bonniers förlag, pris 2.25, men den kan äfven köpas ensamt, och är då författarens namn Paul Billhand, öfvers. af G. Fredriksson, pris 25 öre.
 Hjelmdis.

Nr 1292. Till dylik botenväfnad är det ganska vackert med hårder i grönt (ej för bjärt, utan en ljus, matt färg) och terra-otta. Gult i ett par nyanser passar äfven. 2) Låt er egen smak afgöra frågan för öfrigt.
 Olga.

Nr 1293. Bröderna von Alimondas elektriska apparat har dels af insändaren själf med utmärkt godt resultat legat, dels har hon själf sett flera lyckade kuror, hvarjämte särskildt må nämnas botandet af yrsel, allmän svaghet, danssjuka, hypokondrie, muskelinflammation och ischias. För kroniska sjukdomar torde behandlingen böra fortgå i 5 ä 6 veckor.
 Sana.

Nr 1296. Till en ostkaka på 4 kannor mjölk (hvilken blir ganska stor) tagas 1 skålp. mjöl, som ne'visas i mjölken, innan den löpas. Senan osten är upptagen och väl afrunnen, bl'as den samman med 1 halft skålp. socker 4 lod mandel, hälften söt och hälften bitter, 4 ägg. I fjärdedels kannor gräddes eller god gräddmjölk, samt gräddas i stadigt, men ej för varm ugn. Serveras varm med vaniljsås.
 Ingeniör.

Nr 1296. Här skall H. H. få ett utmärkt recept på ostkaka: 6 kannor söt mjölk skummas väl, och en bit löne, som blötts upp i vatten, silas i mjölken genom en härsikt, röses väl om och då mjölken börjar töckna något, röres en blandning af 6 ägg, 6 nå'ar hvetemjöl och 1 stop mjölk (denna bör tagas ifrån de 6 kannorna). Detta visnas mycket väl, innan det röres i mjölken, så att ej mjölet stannar på botten. Då det börjar stanna och synas klart vid kanterna, öses osten upp med en hållsle i en väl smörad kastrull (en god blekform durer äfven), hvarvid så mycket vassel får falla med, att det står öfver osten. Sedan sättes kastrullen med lock på i ugnen, som bör vara så varm att ett nammer lätt blir brunt, men ei brändt. Kakan bör stå 3 ä 4 timmar och vassel näfyllas under tiden, om så behöfves, men mot slutet öfverhäll'es söt gräddde. stjälnes upp nå fatet, beströs med socker och kanel. Säs af smör mjöl, mjölk, socker, kanel, 4 äggulor. Eller ock vaniljsås. Lingon eller annan sylt.
 Olga.

Nr 1297. Skrif till H. p. r. Hasslarp. Skåne.
 — Flossa-annorster erhållas hos Aktiefbolaget Flossa i Stockholm och kosta 4 kronor 50 öre.

Nr 1298. Skrif till Mathiesens Plantskola, Korsör, Danmark, och begär skurant.
 Ernst.

Nr 1299. Prunlakerna de sängar hafva vi, utan att de dessförrinnan skrapats, i

ÖRGRYTE
 Kemiska Tvätt- och Färg-ier-Aktie-Bolag,
 48 Kungsgatan 48.
 GÖTEBORG.
 Specialité: Färgning af alla slags pälsverk, skinnmattor, fällar m. m.

Stomatol- Tvål

beredd af de finaste oljor, är till följd af sin stora Stomatolhalt utan gensägelse den bästa i handeln förekommande tvålsort för hudens rationella vård. (B)

hemmet lätt måla med oljefärg, (zinkhvitt) hvilken kopes i burkar hos läghandlarna.

Mina Iloinen.
N:r 1300. Bladlös avfärdas aningemärkt tobaks- eller savvatten, efter dödas med tobaksrök, där detta later sig göra, nämligen på mindre tåar, hynka kunna täckas med tåar dukar för röas kvartalsnålar. Har äfven i en trädgårdsbok sett uppgifvas, att en svag lösning af lysol skall vara fördelaktig till över-spruning.

Ernst.
N:r 1301. Ställ en skärm framför köks-spisen och låt köket tillika vara mat-sal. Sängkammaren utgöres äfven af fruns skrif- och arbetrum, barnkam-mars och mottagningsrum. Förmaket, til- lika herrns arbetrum, möbleras som ett vanligt sadant, biot tillökt med hennes skrivbord samt ett fyrkantigt matbord. Då någon gång trämmande komma ätes i förmaket. Ingen jungfru. En hjälpmadam kommer en timme hvarje morgon och uträttar de gröre sysslorna.

Moster Emma.
— Husmoder tillrådes att skaffa sig här nedan beskrifna, nyup-f.n.s möte, som är så beskafad att man i ett rum kan lörena sängkammare, förmak och herrum. Möben består af en vackert skulpterad, med prima schag känd, prydd soffa, som kan utdragas till en tillräcklig tvåmanssäng med resår-matras. På ena gaveln finnes nattduks-bord och lavoir, och å andra byra samt skrifbord med särskild plats för skrif-donet. Öfverstycket inrymmer bokskåp, hvars dörrar utgöras af speglar. Finnes att tillgå hos möbelhandlaren Wiberg, Götabergsgatan, Göteborg.

Praktisk.
N:r 1302. Mot först anbefalles terpen-tin, hvarmed de angräpa stälens ingi-das. Ett annat medel är att som omslag lägga skivor af rå lök på de angräpa stälens. Efter ett par dagar äro rost- knolarna försvunna. Somliga använda äfven svingalla.

Karla Rönne.
N:r 1303. Tjårfläckar borttagas på följande sätt. Man inguder fläcken noga med snor eller bomolja, låter det leta ämnet inverka på fläckarna under 24 tim-mar. Därpå använder man såpa och vatten för tygets fullständiga rengörande.

Karla Rönne.
N:r 1305. Visst kan ni använda hvit klädning. Nu för tiden brukas ju ljusa färger af damer, som äro ganska myc- ket till ären.

Karla Rönne.
N:r 1307. Lättaste sättet att rengöra borstar är att gnida dem i rågkli.
Gustaf.
— Man upptager plantorna från fritt land, inplanterar dem i krukor och över- vintrar dem så torrt som möjligt i ett frostfritt rum.

Ernst.
N:r 1310. Gnid det blanka stället med starkt, kallt té. Af detta enkla medel kan man, åtminstone till en tid, hafva nytta.

Mina Iloinen.
— Tvättas i quilojalösning.

Ernst.
N:r 1311. Hårets affallande beror ofta på allmän svaghet. Jag känner en ung dam, som härför tillfrågade en läkare, och på hans ordinationer tog in något stärkande — järn eller china — med mycket lyckligt resultat. I alla hän- delser bör ni flitigt borsta ert hår — 5 å 10 min. morgon och kväll. Friktion och värmen stärka hudvottnen och gör att nytt hår växer.

A. E.
— Hufvudsvålen tvättas en gång i veckan med ljumt vatten och så väl, att mjällen lossna och afsköllas. Efter omsorgsfull sköljning och torkning in- gendes hufvudsvålen med 1 å 2 matske- dar af följande blandning: 2 gr. sali- cylsyr, 1 fjärdedels liter 5-gradig ren sprit, 13 gram glycerin, 1 åttendedels

liter vatten och 2 droppar rosenolja. Detta behandlingsätt bör, förutom två- sköljningen, användas 1 å 2 gånger i veckan.

Karla Rönne.
N:r 1312. Ni gör nog klokast i att sända den till en kemisk tvättanstalt. Borg och söner. Helsingborg. S. Sund- stedt, Landskrona kunna rekommenderas.

Karla Rönne.
— Oljeläckar bortgäddas med terpen- tin. — Oljefärgsäckar bortgäddas med terpentin. Detta brukar gå ganska lätt, men då klädningen är af så tunnt tyg- vore kanske bäst att lämna den till en kemisk tvättinrättning.

Mina Iloinen.
N:r 1314. För öfersättning lämpar sig ypperligt alla i »Kürschners Bücher- schatz» förekommande noveller och be- rättelser: utkommen från Hermann Hil- gers förlag i Berlin, Leipzig och Eis- senach, med ett band i veckan å 20 pen- ning. Kan erhållas genom hvarje större bokhandel. Kan rekommenderas »Das In- teressante Blatt» med bihang hvilket ut- gifves i Laubegast en gång i veckan och kostar med postarvode 1.37 pr år, samt »Der Reporter», som utgifves i Ber- lin äfvenledes en gång i veckan och kos- tar 3.84 pr år. Båda dessa tidningar kunna rekvideras å alla postanstalter.

Ernst.
N:r 1316. Vänd er till bröderna Pähl- mans skrifinstitut.

Mina Iloinen.
N:r 1317. Man tager ett grått snur- papper (beredd af yllelunn) gnuggar det först och lägger det derpå omkring de blottade fötterna samt drager strum- porna på.

Mina Iloinen.
N:r 1317. Köp renhårsullor: de äro alldeles utmärkta. Låt dessutom fedra era, ei af hästsläder gjorda kånor, med ylleflanell och använd kulörta ej svarta strumror: helst minka grå eller hvita af hemspunnet garn.

Mina Iloinen.
N:r 1317. Siälf utsatt för golför- ag, använder jag renhårsullor (s. k. hallings- skor), som jag köpt hos Carl Liljefors, Upsala.

Ellen.
N:r 1317. Skaffa er ett par halmskor att använda på kontoret. Kan nog kö- pas i sportmagasinen.

Pelle.
N:r 1321. »Mærsin för konst nyheter och moders berättade utöfvens i år 1893, och var denna månadsskrift fortsättning af »Konst och Nyhetsmagasin», som förut utgafs i fem årtionder. Innehållaren har af öfverrädda tidskrift 9 årtionder (1823—32) finnes vist utöfver 3 årtion- den 33—35) utöfna. Tidskriften nu- mera ganska sällsynt, har ei ett den uttågen i någon af de af antikv. bok- handlarna utgifna katalogerna.

Ernst.
N:r 1326. Nedanstående för sällskaps- teatern i mörten p.e er finnes upptagna: »Bibliotek för teatervännen». — »En snarstucken herre» 1 akt. Översättning (spelas af 5 herrar, 1 fruntimmer) — »I rum för resanden» 1 akt. Översättning (spelas af 2 herrar 2 fruntimmer) — »Ett rum att hvila» 1 akt af F. Hodell (2 h. 3 fr.) — »En cigarr» 1 akt af Ho- dell (2 h. 2 fr.) — »Fem trappor upp» 1 akt af Hodell (3 h., 2 fr.) — »Lilla Julia» 1 akt af Hodell (2 h. 4 fr. — rolig!) — »Min hustrus af färs» 1 akt (3 h., 2 fr.) — »En liten satunge» 1 akt af Deligny (2 h., 3 fr. — rolig!) — »En fiffig betjänt» 1 akt (4 h., 2 fr.) — »Gud vare lof bordet är dukadt» 1 akt (3 h., 3 fr. — rolig!) — »En kopp té» 1 akt översätt- ning (4 h., 1 fr.). Köp en af dessa pjese- ser, och finnes å titebladet. I r.e.kning å ca 10 teater-tycken med uplysning om huru stor personal som erfordras.

Ernst.
N:r 1323. Vid fönsterinsättning bör man kyla ut rummet, så att luften mel- lan rutorna blir kall. Klisteringen bör göras så skyndsamt som möjligt. Ge- nom detta tillvägagångs- sättet kan man från den ofrefriga minnen.

Mina Iloinen.
N:r 1325. Af personer, som vistats i Greiswald rekommenderas följande hem- pastor Rollenhagen. Wieck bei Greis- wald. Fraulen Augusta Jahne. Gätz- köverstrasse 2. — Professor Schöne, Greiswald. Director der höheren Töch- terschule.

Mina Iloinen.
N:r 1327. Svårt att ge råd da ni ej anger af hvad natur fläckarna äro. Gnid dem med vinsprit, fin spansk krita och litet oxgalla. Eller försök med bern- stenspulver (fås hos en svarfvare). Det- ta strös öfver fläcken för sitta i 10 minuter. Gnid sedan med en yllelapp fram och tillbaka öfver fläcken tills den försvunnit.

Karla Rönne.
N:r 1328. Finlands djurskyddstidning »Rättvisa för alla» utgifves fortfarande af Ju Constance Ullner. 7:de årgången utkommer nu. Ett exemplar månatligen.

Mina Iloinen.
N:r 1331. Hos ansiktsmassören fru E. Hagelthorn Regeringsgatan 3, finnes mandelkli att köpa hvilket användes med fördel både till tvättning och som puder.

Tacksam frostpatient.
N:r 1333. Tapetseraryrket är mycket lämpligt och bra för ett fruntimmer att lära. Med förhållning i Stockholm är jag ei mycket bekant men om ni frågar en större möbelhandlare, får ni nog reda på, hvarest ni kan få lära yrket.

Moster Emma.
N:r 1334. Skuras med krita och åttika. Ernst.

Hvarför hafva öfver sextio tusen colly pr post och järnväg under år 1898 afsändts från JOHN FRÖBERG. Fin- spong, samt dessutom massor af kors- band? Emlan Visitor, Korta Varor, Kautschukstämplar, Sigill, m m. där köpas fördelaktigast. Illustr. prisk. gratis, ej franko.
Intyg: Herr John Fröberg har från härvarande järnvägsstation afsändt un- der år 1898 15,364 colly diverse papper- varor. Finspong den 1 juli 1899.
A. L. Larson, Stationsinsp ktor.
Under år 1898 inlämnades 31,820 st. vanliga paket och 13,552 postförskotts- försändelser.
Postkontoret i Finspong den 30/7 1899.
Berndt C. Appelgren.

CHARAD.

Låt din säkra, tunga hvardagsslu-
p
Vagga fram på minnets spegeldjup
Några små sekunder.
Vill du skåda under,
Böj dig öfver relingen på stup.

Lätt och hastigt glöda de förbi —
Gnistor lika i fyrvækeri —
Bilder ur det flydda;
Än ej riktigt tydda
Stockna de — ett gåfult bryderi.

En och annan bild dock dröjer kvar.
Följer dig, där du på djupet far,
I sin pifna bana,
Och af gammal vana
Lätt och säkert dess kontur du drar.

Så vårt första står inför din blick
Hvarje år, se'n först dess fröjd du fick,
I ett heligt skimmer,
Och du snart förnimmer,
Hvarför denna bild ej ock förgick.

När dess sken i vinternatt du ser,
Vill dess glans du öka ännu mer;
Du mitt andra tänder,
Och med öppna händer
Ger du gåfvor, dar som nöden ber.

När mitt hela sist har brunnit ned,
Styr du åter ut på hvardagsled,
Men i fjärran följer
Bilden, som sig döjler,
Ty i minnet är den alltid med.

SIBYLLA.

APOKOP.

1-5 tillhör Medehafvet.
1-4 tillhör måltiden.
1-3 tillhör kyrkan.
1-2 tillhör bonden.

VOKALFÖRÄNDRINGS- GÅTA.

Med a.
Ett julbestyr, som kärt plär vara
För den, som »medel» har därtill.

Med o.
Man brukar, bjögjudt, fyrbent skara,
Om den ej eljes komma vill.

Med u.
Hvad ofta nog ett tomrum döjler,
Men också just ett tomrum är.

Med ä.
Ett sorgespel rätt ofta följer,
Där spetsigt ref en sådan skär.

SAGA.

KOP 471. RHEIN-VEILCHEN (RHEN-VIOLETTE)
Äterger naturtroget vjol-
blommans doft.
Försäljes af alla välsor-
terade parfymhandlande
å kr. 2.25, 3.— och
4.50 per flaska.
Generalagent i Sverige för Parfumerie
4711, Köln,
EMIL BOSTRÖM, Norrlandsg. 29,
Stockholm

CIRKELGÅTA.

Hufvudordet.
Ett namn — ett kvinnonamn det är,
Hvar på vi bjuda dig att gissa.
Dess lösnig blir ett lätt besvär,
Därom vi tro oss vara vissa.

Första länken.
Af många slar det lär bestå,
Och framtidsoften innebära —
Det sammanfattas kan också
Uti det lilla ordet — ära.

Andra länken.
Den har till mål att göra mätt,
Om vitsen för tillåten vara.
Emellertid är det en rätt,
Om kort jag ordet skall förklara.

Tredje länken.
Uppå ett brandkontor man kan
Den lilla glosan nog få höra —
Och icke underligt, minnsant,
Ty stora summor den kan röra.

Sammanbindningslänken.
Den sista delen i vår text
Tillhör ju ofta midtagstökot —
Små bommor, tagna af en växt —
Och redas till, som sagt, i köket.

MOSTER LISA.

ARITMOREM.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 = krydda.
2, 3, 1, 5, 6 = natukraft.
2, 3, 2, 6, 5 = provins i Afrika.
1, 3, 2, 6, 5 = hufvudprydnad.
2, 3, 9, 8 = fågel.
2, 7, 8, 9 = flod.
1, 4, 6, 7 = del af ett ansikte.
8, 9, 4, 1, 5 = kvinnonamn.
7, 2, 3, 5 = kvinnonamn.
9, 5, 6, 7 = ornament.
1, 3, 5, 6 = finns på ankare.
2, 3, 7 = språkepresentanter.
4, 7, 5 = kvinnonamn.
6, 5, 9, 3 = sorglig företeelse.

DUBBEL ORDSPRÅKS- GÅTA.

Stafvelserna och bokstäfverna äro: al, al, an, b, ch, ch, ck, d, d, d, dj, e, eb, en, er, fi, f, g, g, ha, ho, i, i, ik, il, in, in, in, jo, ka, ko, l, l, le, lö, m, m, m, mod, n, n, r, nä, o, oe, on, r, r, rad, ro, rä, s, sk, so, so, t, te, tr, ty, u, ur, ur, v, vär, w, yl, å, ör.
O den äro: 1) skandinaviskt skaldenamn, 2) väfnad, 3) stat i Amerika, 4) värmande, 5) biblikt namn, 6) för snickare, 7) engelsk stad, 8) hvad sylt bör vara, 9) virke, 10) dryck, 11) storstad, 12) gammal provins vid Loire, 13) slutstykke, 14) alltet, 15) hvilo plats, 16) hvai vi litet hvar i händomen suttit, 17) med emmar af en gammal kristen sed, 18) från vildmarken.
Så väl beynnelse- som slutbokstäfverna bilda hvar för sig ett ordspåk.
E. O. N.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 98.
Rebusen: Kopparslagare.
Aritmoremet: Skiljedom: koj, mes, sol, k.d.
Flyttingsaritmogryfen: Oskarshamn: 1) om, 2) spak, 3) kis, 4) Asaf, 5) räka, 6) sytt, 7) hand, 8) Arre, 9) mula, 10) noll, 11) vi.

Cloettas Bröstkarameller,

tillverkade enligt läkare recept, äro absolut de mest välgörande för hosta och hosthet. — OBS! Hvarje karamell är stämplad »Cloetta». — Erhållas hos alla specerihandlande.

Aritmogryfen: Kristinehamn: 1) Kalmar, 2) usin, 3) indian, 4) schack, 5) tempel, 6) isbana, 7) nickel, 8) ekorre, 9) hassel, 10, aktier, 11) meteor, 12) Nantes.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 99.

Gåtan: Lyktstolpen.

Akrostikon-Apokopen: skura, krus, sur — ruska, rusk, rus

Ordspråkgåtan: En svala gör ingen som-
mor: 1) ejder, 2) Ansta, 3) elfva, 4) O-car, 5) kanel, 6) roman, 7) Helga, 8) tröt, 9) Isa'a, 10) Eng'a, 11) lager, 12) hyena, 13) Paris, 14) Huron, 15) komma, 16) kamel, 17) rocka.

Ifyllningsgåtan: Gammal kärlek rostar ol-
drig: 1) rövding, 2) spenat, 3) Kalmar, 4) kamera, 5) Taberg, 6) leksak, 7) si duk, 8) vinbär, 9) skorpa, 10) Siljan, 11) redbar, 12) kantar, 13) värder, 14) komn od, 15) prismar, 16) vatten, 17) natro, 18) rundel, 19) Anan-
da, 20) vanilj, 21) middag, 22) mortel, 23) Nissan, 24) Grenna.

»Vän af trottoarrätt» anhåller så be-
vekande, att vi skola införa följande
maning »till damer, som går på oätt
trottoar», att vi — till den kraft och
verkan det hafva kan — ej vilja ställa
oss omöjliga:

»Nog är du frugligt söt och rar
Det vet du själf så väl;
Och du på orätt trottoar
Kan gå och ingen själ
Törs hörbart klandra stikt.
Men när ur vägen mannen går
På smutsig gata, stum,
Han då ej för den tanken rar:
Hvad du ändå är dum
Och illa vet din plikt!»
B. B.-m. »Litet för Iluns pappers
korg...» Just det, ja!
J. N. Som ni sett, anse vi oss nu
böra avsluta »Neoga-diskussionen». Glad-
de oss emellertid att höra, att ni så
mycket håller af er Ilun.
Eka. »Med öfver-seende» ber ni. Ack
så gärna! Vårt tålamod är gränslös
som oceanen.

Willy. Dito.
Save Solno. För obetydligt!
S. N. Likaså.
M-a P. S mmaledes.
Geo. Jo. snälla Geo. det är alldeles
»oontvistligt!» Läs om uppsatsen me-
bättre eftertanke, och vi vilja tro, att
äfven hos Eler »ett ljus skall gå upp»
E. S. Den välskrifna och tänkvärda
uppsatsen är dock ej tillräckligt popu-
lär till sin form för en tidning me-
Iluns stora utbredning. Dess räta plat-
vore nog i ett tidskriftshäfte.
T. Den lilla l.f.s.e.kni gen är af al-
för privat natur för en tidning.

Tora Hall. De anlag, som finna
ännu alldeles för outveklade.
K. R. »En uppgift» skall gärna an-
vändas vid tillfälle. Det andra tema-
är redan så ofta behandlad i Ilun.
I Våra förråd på snarla saker är
redan så öfverfyllda så bäst torde
vara sända manuskriptet till annat håll.
H. Kanske något hörn någon gång
då vi få utrymme.

RED.

H. E. EKSTRÖMS PATENTERADE JÄSTMJÖL

ÄR BÄSTA OCH ÄLDSTA JÄST-
PULVRET
ÖREBRO KEM. TEKN. FABRIK.

Svarta och kulörta Sidentyger samt finare svarta och kulörta Ylleklädningstyger

billigast hos
August Carlson
Försäljningsmagasiner:
50 Vesterlangatan 50
och
61 Drottningatan 61.

Husmödrar!
Spara
är lösen för hvarje
husmoder med en
begränsad hus-
hållspenning!
Huru göra en
verkligt stor bespa-
ring? Jo, använ-
den i Edra hushåll
Pellerins Margarin,
Göteborg, som är
bäst, drygast och
billigast!

H. G. Söderbergs
Import-Aktiebolag.

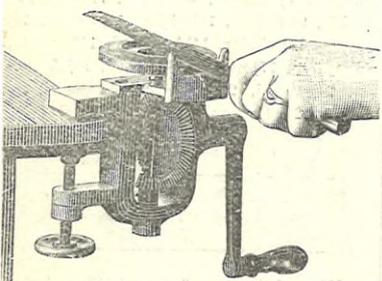

Äkta Marie-Briquetter.

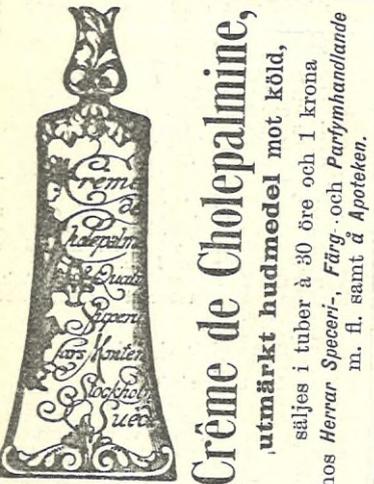

Kontor: Slussplan 63A.
(Räntmästarehuset)
Allm. Tel. 25 82 & 4 51.
Riksb. » 5 75.

Slipmaskin för köket!

att användas utan vatten. Pris 4 kr. Sän-
des till landsorten mot efterkräf.
A. WIDSTRÖMS AKTIEBOLAG,
— Schéelegatan 3. — Stockholm.

Crème de Cholepalmine,
utmärkt hudmedel mot köld,
säljes i tuber à 30 öre och 1 krona
hos Herrar Specieri-, Färg- och Parfymhandlande
m. fl. samt å Apoteken.

**Prima torr Björk-, Al-
o. Barrved samt An-
thracit, Kol o. Kokes**

hos
J. O. OLAUSSON,
ROSLAGSGATAN,
midt för Tegnérsgatan.
Allm. Tel. 62 79.

Grand Hôtels

eleganta
RESTAURANT, CAFÉ och FESTVÅ-
NINGAR rekommenderas.
Déjeuners, Diners & Soupers à
prix fixe och à la carte.
Taffelmusik.
(S. T. A. 67194)

Skidor
af svenska, norska och finska typer.
appskor (skydda mot golfdrag och
kyla i allmänhet), Bambu-
stafvar, Raggsockor, Bandskor m m.
DBS! Rikt illustr. priskurant gratis på
öran.
Carl Liljefors, Upsala.

Züricher-Sidentyger

till fabrikspriser franko och tullfritt
från 50 öre pr meter till kr. 20.

Rekvirera profiler af våra nyheter i svarta, hvita & kulörta siden-
tyger. Gediget urval till bal-, sällskaps- och promenadtoaletter.
Sändas direkt till privatpersoner meter- & styckevis.

E. Spinner & C:ie,
Zürich, Schweiz

förr J. Zürrers Sidenfabrik, äldsta Siden-etablissemantet i Zürich,
grundlagt 1825.

Göteborgs Handelsskola

Göteborgs och Västra Sveriges förnämsta
och mest anlitade handelsläroverk.
(Grundad 1880)

Erik Dahlbergsgatan 2, Göteborg.

Vårterminen börjar den 24 januari 1900.

Vid läroanstalten emottagas såväl kvinnliga
som manliga elever af hvarje samhällsställ-
ning och utan afseende på ålder eller för-
kun-kaper

Grundlig och fullständig undervisning i
dubbla italienska bokhålleriet, räkning, skön-
skriftning, rundskrift, stenografi, svenska,
tyska, engelska och franska språken.

Amnena äro valfria.

Skolan är äfven behjälplig, att så vidt
möjligt är, anskaffa platser åt sina elever.

Nya hufvudkurser börja den 15 februari,
den 1 och 15 mars, den 17 april, den 2 och
16 maj.

Bref besvaras per omgående och prospekt
kostnadsfritt på begäran.

Göteborg i december 1899.

KARL O. LINDBERG,
skolans föreståndare.

(S. T. A. 09100)

DAMERNAS JULARBETEN.
MÖNSTER
FÖR
GOBELNSÖMNAD
OCH
KONSTVÄFNAD
AF OLGA HANBERG
FINNES I ALLA BOKLÄDOR
— PRIS KR. 2.50 —

När det blir kyligt

smakar en god kopp kaffe bättre än
eljest, synnerligast om Edert kaffe är
blandadt med Stockholms Kaffe-
Aktiebolags berömda Intubikaffe,
som af de mest framstående profes-
soror och läkare erkännes att som till-
sats göra kaffet hälsosamt, billigt,
drygt och välsmakande, och skyddar
man sig äfven därigenom mot kaffe-
förgiftning, som uppstår vid bruk af
kaffe enbart. Detta Intubikaffe säl-
jes i hvarje välordnad specieri- och
diversehandel i paketer à 25 och à
10 öre, men bör man akta sig för alla
värdelösa efterapningar, som gå under
namn af äkta, prima eller andra be-
nämningar, hvarför man bör e'terse
att å hvarje paket är tryckt firmans
namn, Stockholms Kaffe-Aktie-
bolag, samt dess fabriksmärke med
ordet "Patent", ty endast dessa äro
verkligt äkta och garanterade att in-
nehålla den hälsosammaste och bästa
kaffetillsättning.

Victor Enberg,
7 Brunkebergstorg 7
(I. F. Holtz f. d. lokal)

Specialaffär
för
Svarta och Marinblå
Klädningsstyger

jämte Hvita & Half-
sorgtyger.
Stort urval. Billiga priser.
Allm. tel. 41 58. — Allm. tel. 41 58.

Moderna Palettyger. — Moderna Promenaddräktstyger för Damer.

ERNST HEURLIN,

Klädeshandlare,
Norrbro.

GROSSE & BLACKWELL, LTD
LONDON.

Etablerad 1708. Hofleverantörer till H.M. Drottningen af England.
PICKLES, SÄSER, MARMELADER.
erhållas hos alla större specierhandlare inom riket.

För resande till Stockholm

rekommenderas Pension Continentale, 44 Vasagatan, hörnet af Kungsgatan, så-
som en angenäm bostad under både kortare och längre vistelse i hufvudstaden. Rum
med elektrisk belysning från kr. 2.— till högre priser. Matsal för resande finnes i hotel-
let. Omnibus möter vid Centralstationen.
Telegramadress: Bayoud, Stockholm. Rikstelefon nr 1689, Allmänna Telefon nr 633.

Högaktning-fullt
C. Bayoud,
f. d. 10-årig innehafvarinna af Hotel Continental i Stockholm.

AGRA MARGARINFABRIK,

STOCKHOLM,
levererar alltid kärnfärskt
— Grädd-Margarin. —

Svenska Julklappar

köpas bäst hos
OTTO GILLBERGS JULEXPOSITION,
36 Hamngatan, 1 tr. upp.
Plånböcker, Portmonnäer, Fotografiflor, Visittböcker, Skriftpöfjöljer, Kikare-fodral,
Album m. m. i rikt urval och till billiga priser

Aktiebolaget Gardin-Magasinet

2 Stureplan 2,
Specialaffär för Gardiner och afpassade Mattor.
Såsom Nyttiga Julklappar
framhållas:

Hvita och crème svenska Trädgardiner, Spachtel-
gardiner Lenonggardiner, brod Tyllgardiner, ku örta
Musslin, Etamine-, Madras- och Allmogegardiner
i såväl metervis som afpassade lufter, Sangtäcken, An-
timakassar, Soff- och Bordlöpare, Fönsterborddu-
kar, Byrådukar, Fönsterskärmar m. m. Sängmattor,
Divansmattor, Sals- och Salongsmattor i alla storle-
kar och kvaliteter.
Bulgariska Smyrnamattor (nyhet för Säsongen) etc.

Största urval. Billigaste priser. Endast kontant försäljning.
Profver sändas till landsorten.

NORDIN & JOSEPHSON,

Bok- och Konsthandel
37 Drottninggatan, Stockholm.

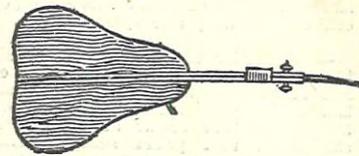
En af alla omtyckt present!
Ombärlig för enhver, som förstär
läsa tidningar, d. v. s. klipper
det bästa af dessas innehåll är
"För Tidningsurklipp".
Hos alla bokhandlare 1:50, praktband 3 kr.
eller från Wilhelmssons Boktr. A.-B., Grefströgatan 39, Stockholm.

Exempel på ömdömen:
»Ett litet praktiskt album. — — — Det
bästa är, att albumet gör allt användande
af gummi öfverflödigt. — — —
Nya Dagl. Allehandla.
»Soligt band, vacker utstyrel. För in-
tresserade tidningsläsare, hvilka icke blott
vilja läsa, utan äfven gümna och minnas,
är denna registrator en verklig skatt.»
Ostra Westmanl.

Sv. Panoptikon
Stockholm.
* Största sevärighet. *

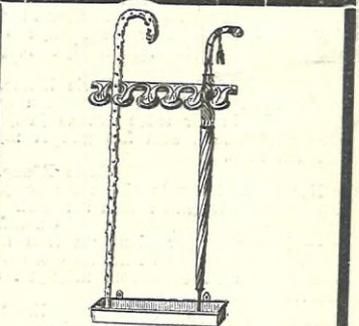
Flossaapparaten

jämte bruksanvisning.

Med denna maskin kan hvar och en ef-
ter endast ett par timmars öfning tillverka
de vackraste flossarbeten, såsom kuddar,
mattor, öfverkast etc. Hvarje dam har i
sina gömmor en mängd längre och kortare
garnändar af olika färger, hvilka komma
utmärkt till pass vid flossaapparaten. Med
användande af dylika kunna en stor mängd
vackra arbeten förfärdigas till ringa kostnad
och på otroligt kort tid. Apparaten, som
föret kostat 4 kr., säljes nu till 2 kr. För-
sändes mot efterkräf eller postförskott.

Gustaf Theodor Ljunggren,
8 Lästmakaregatan 8, Stockholm.
OBS! Dessa apparater äro af Liedberg
& Bäckgrens välkända patenterade fabrikat

"Tenax"

Det enda verkl. praktiska
Paraplyställ.
Pris Kr. 3.75.
Till landsorten mot
efterkräf.

JOSEPH LEJA
STOCKHOLM.

Flossa-Apparaten,

Pris 4 kronor 50 öre,
medelst hvilken en och hvar med lätthet och
på kort tid kan tillverka Flossarbeten, lämp-
liga till Kuddar, Pallar, Mattor, Portiärer
Borddukar, Fönstertäckor m. m.,
säljes hos

29 A Aktiebolaget Flossa 29 A
Drottninggatan
1 tr. upp.

Pappersmattor.

Starka, vackra gängmattor i olika färger
à 65 öre pr meter säljas från Krontorps Gärd,
adr. Vermlands Björneborg.